

13 jg, 3, 1979

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

REDAKTIONEEL

Wij vogelliefhebbers vragen ons thans waarschijnlijk allen af wat de gevolgen zijn van de strenge winter 1978 - 1979.

Volgens velen is het wat de vogelsterfte betreft toch nog mee-gevallen, de omstandigheden in aanmerking genomen. Dit broedseizoen moet aantonen hoe groot de schade in ons gebied is en dit vooral bij de standvogels als bijvoorbeeld spechten en Winterkoninkjes. Misschien verbeeld ik het mij maar, maar ik dacht toch minder Winterkoninkjes te horen dan voorgaande jaren. Ook de Cetti's zanger is voor ons waarschijnlijk als broedvogel verdwenen en hoe is het met de IJsvogel ?

Zullen onze uilen en Torenvalken dit jaar een beter broedseizoen hebben dan de voorgaande jaren, die zeker niet best waren.

Verskillende soorten en speciaal roofvogels zoals Buizerd en Havik worden steeds meer in de broedtijd bij ons gezien en dit is zeker een hoopvol teken.

Wanneer al onze leden hun waarnemingen insturen en meedoen aan inventarisaties, dan krijgt Uw werkgroep steeds meer gegevens en komt er misschien nog wel eens een Avifauna van het Gooi !!!

De telling van Huiszwaluwnesten van het afgelopen jaar heeft ook hele leuke gegevens opgeleverd en ook dit jaar willen wij hier mee doorgaan !

Door afbraak van oude gebouwen gaat de nestgelegenheid voor de Gierzwaluwen ook steeds verder achteruit. Onze vereniging probeert dit tegen te gaan door in nieuwe gebouwen zo mogelijk kunstmatige nesten te plaatsen. Het zou zo mooi zijn indien wij volgend jaar de Gierzwaluwen in het Gooi konden inventariseren en met uitgebreide gegevens de medewerking van de Gemeentes bij nieuwbouw konden vragen.

Onze werkgroep telt thans meer dan 320 leden die toch allemaal in vogels zijn geïnteresseerd. De laatste tijd komen er gelukkig uit de nieuwe leden ook mensen naar voren, die in de een of andere functie actief meewerken. Maar wij kunnen er best nog wat bij gebruiken.

De leden die enige jaren achtereen de een of andere taak vervulden in het bestuur of een subgroep willen misschien wel eens iets anders doen in de vereniging. Een van diegenen ben ik en na jarenlang de Korhaan te hebben gedaan is er nu waarschijnlijk iemand die het van mij overneemt.

Met mijn wellicht laatste Korhaan wens ik U allen een prettige vakantie.

W.E. Cohen

P R O G R A M M A

VRIJDAG, 22 juni

AVONDEXCURSIE OPPAD, 's-Graveland
Komend uit Hilversum over de Vreelandseweg richting
's-Graveland over de brug le weg links. Vertrek 19.00
uur. Excursieleiding: A. Vermeule en N. Dwars.

WEEKEND, 12, 13 en 14 oktober

zijn wij voornemens op SCHIERMONNIKOOG te zijn. Houdt deze
datum vrij en geef u vroegtijdig op bij J. van Leyden en
T. Stoker.

BESTUURSMEEDEDELING :

Het zal er dan toch van moeten komen:

Op dinsdagavond 10 juli a.s. zal een BUITENGEWONE LEDENERGADERING
plaatsvinden in de Godelindeschool te Naarden.

Dit om aan de wettelijke bepalingen van het nieuwe verenigingsrecht
te voldoen.

Vanaf half juni zullen konsept-statuten ter inzage liggen bij de
beide secretarissen, Wim Cohen en Co Rotermundt.

Tevens zullen de op de laatste ledenvergadering aangenomen wijzigingen
en de mogelijkheid van donateurschap zijn ingepast. De statuten worden
aangepast door het notariskantoor Stolp te Hilversum.

Sekr. R. Moolenbeek

O P R O E P

Wilt u, in verband met een onderzoek naar het voorkomen van ganzen
in het Gooi, al UW GANZENWAARNEMINGEN van de afgelopen winter zo
spoedig mogelijk opsturen aan:

Trijnje Stoker

Radioweg 1

1394 AR Nederhorst den Berg.

(De waarnemingen, die in het archief zitten worden al gebruikt)

SUBGROEP NESTKASTEN

Op 6 maart is er in de Godelindeschool een bijeenkomst geweest van de
subgroep-nestkasten. De opzet was: samen de problemen te bespreken,
suggesties en wensen te vernemen en afspraken te maken om uit de
achterstand jaarverslagen te komen.

Aanwezig waren 17 mensen, waarvan 10 controleurs (incl. 3 nieuwe) en
7 belangstellenden. De jeugdbonden waren met 4 man vertegenwoordigd.
We hebben ruim 30 controleurs, dus de opkomst was bedroevend en de
avond heeft helaas niet aan het beoogde doel beantwoord.

De nieuwe formulieren met bijbehorende informatie zijn aan alle
controleurs toegestuurd, evenals het jaarverslag '74 en '75.

H.W. de Soete

J.P. Seyffert

ALGEMENE LEDENVERGADERING VOGELWERK GROEP GOOI en OMSTREKEN

donderdag 22 maart 1979 - aanvang 20.00 uur

Gehouden in de aula-bibliotheek van de Godelinde Scholengemeenschap, Naarden.

Aanwezig 32 leden en voltallig bestuur.

1. Opening door Klaas Visser.

Gememoreerd wordt allereerst het succes van het jubileumboek, dat al gauw helemaal was uitverkocht. Er is zelfs nog even gedacht aan een tweede druk.

De nestkastverslagen zijn helaas nog niet helemaal bij. Het is dan ook niet zulk leuk werk voor een vogelaar, die graag in het veld zit.

Er zijn in het afgelopen jaar ook weer veel excursies gehouden, vele onder de onverflauwde ijver van Yves Vogel. De opkomst was steeds goed.

De vogelcursus floreert uitstekend. De nu lopende cursus heeft 70 deelnemers, en voor de volgende cursus is alweer een wachtlijst.

Een gevolg van deze cursus is ook een steeds stijgend ledental, 320 nu.

Bij de vogeltellingen, ook in de Eempolders, zijn vele mensen actief.

De Korhaan heeft een nieuwe jas gekregen. Aan de inhoud ervan zit ook altijd veel werk vast, dat door Wim Cohen met vlijt wordt gedaan.

Bericht van verhindering is binnengekomen van Dick Jonkers.

2. Vaststelling verslag Algemene Ledenvergadering 15 maart 1978.

De heer V.d. Zwaan vraagt, of zo'n uitgebreid bestuur wel goed kan functioneren en of het nodig is, dat alle subgroepen erin zijn vertegenwoordigd.

Rob Moolenbeek: Het is zo vastgelegd in de statuten, en bovendien is het nodig voor een goed contact met de groepen en bevordert het de coördinatie van het werk.

Verslag wordt hierna goedgekeurd.

3. Wijziging van de statuten i.v.m. het nieuwe verenigingsrecht.

Het bestuur stelt voor om een notaris in te schakelen voor het aanpassen van de statuten. Niemand heeft daar bezwaar tegen.

Jelle Harder stelt voor de heer Dorser van de Vrienden van het Gooi om advies te vragen.

Emmy Disselkoen vraagt of we niet op het terrein van andere groepen komen, als we de grenzen van ons werkgebied gaan wijzigen.

Rob: In de praktijk was ons werkgebied eigenlijk al zo groot, waar het gaat om de zuidelijke begrenzing, terwijl het gebied tussen de Vecht en het Amsterdam-Rijnkanaal in feite niemandsland is. Het werk wordt door deze wijziging alleen maar overzichtelijker en mensen hebben we er genoeg voor.

Jelle Harder vindt de zuidgrens wat vaag aangegeven. Na een korte discussie wordt besloten het zo te laten staan.

4. Goedkeuring jaarverslagen secretaris en subgroepen.

Jelle Harder stelt enkele kleine wijzigingen voor, en wel in het verslag van de secretaris. Aangezien ook op de ledenvergadering een film is vertoond, zou hij de 6 lezingen/filmavonden veranderd willen zien in 7 lezingen/filmavonden. Verder zou hij graag vermeld willen hebben aan welke personen het jubileumboekje "Vogels in het Gooi" werd overhandigd. De wijzigingen worden aangenomen.

De heer V.d. Zwaan vraagt naar de uiteindelijke resultaten van de Knobbelswaantellingen.

Antwoord: De boeren blijven klagen. Zij willen schieten, wij willen het niet. Aantoonbare schade kan eventueel worden vergoed door C.R.M.

Jelle vraagt hoe de NOS op onze brief heeft gereageerd, dit in verband met de Oeverzwaluwkolonie aldaar.

Rob memoreert het antwoord van de NOS, waarin wordt beloofd er aandacht aan te zullen besteden bij het maken van de definitieve plannen. Het jaarverslag wordt goedgekeurd.

5. Financieel beleid.

Jelle wil graag weten wat de motivatie is van de f 850,- voor de subgroep Eempolders op de begroting voor 1979.

Jessy van Leyden deelt mee, dat daarvoor een boekje over de telresultaten zal worden uitgegeven.

Zonder verdere opmerkingen gaat de vergadering met beleid en begroting accoord.

Over het continueren van de kascommissie ontstaat aanvankelijk enige onenigheid. Sommigen menen dat één van beiden door een nieuw commissielid vervangen zou moeten worden. De statuten zeggen echter, dat het herbenoemen van het aftredende lid is toegestaan. Aldus kunnen de heren A. Schaap en W.v.d. Zwaan hun taak voortzetten.

6. Bestuursverkiezing.

De heer V.d. Zwaan vindt het nogal pijnlijk dat je met 320 leden niet eens een voorzitter kunt vinden.

Rob legt uit dat het moeilijk is om iemand te vinden die zowel capabel is als ook bereid deze zeer tijdrovende functie op zich te nemen. Zoals het bestuur momenteel gezamenlijk functioneert, gaat het nog steeds aardig goed. Het probleem zal zich t.z.t. echt wel oplossen.

De heer v.d. Zwaan neemt met dit antwoord geen genoegen.

Emmy Disselkoen: de voorzitter van de VWG moet heel wat meer doen dan alleen de vergadering leiden. Bij het naar buiten treden moet je verduveld goed weten waar je over praat. Er moeten bovendien zeer veel vergaderingen worden bijgewoond. Dit wordt nu onder de bestuursleden verdeeld, en dat werkt prima.

Aangezien er verder geen kandidaten of tegenkandidaten zijn binnengekomen, zijn hiermee de herbenoemingen een feit.

Bij de tussentijdse vakaturevervullingen is de naam van Co Rotermundt helaas weggefallen. Zij functioneert al enige tijd als notuliste en verzorgt de verzending van de Korhaan.

Ook deze benoeming wordt door de vergadering bekrachtigd.

7. Rondvraag.

Jelle Harder vraagt waar de maandelijkse lezingen gehouden zullen worden. De vergadering is het erover eens, dat de Godelinde Scholengemeenschap eigenlijk niet zo gunstig is gelegen. Voorlopig zal dan ook de Goede Herderkerk in Hilversum plaats van samenkomst blijven, ook al omdat daar niet zelf voor de koffie hoeft worden gezorgd, iets wat toch altijd op de zelfde mensen neerkomt. Ook hoeft daar niet met stoelen en wat dies meer zij worden gesleept. Misschien kunnen we dan in de toekomst gebruik gaan maken van het Centrum "De Engh" in Bussum (aan de Nijverheidswerf). Dat is gunstig gelegen en aanmerkelijk goedkoper dan de G.H.kerk, (f10,- per uur). Ook daar wordt voor de koffie gezorgd. Een aanvaardbaar compromis dus.

De heer v.d. Zwaan vraagt, waar de Korhaan-indexen (auteurs en vogels) blijven. De auteurs-index had hij al een jaar geleden klaar. Hij wil er nu wel graag eens wat van zien.

Wim Cohen: We zijn ermee bezig. De index is op aanvraag leverbaar. Maar tot nu toe zijn er maar 8 aanvragen, en dat is nog te weinig om mee aan het werk te gaan.

Rob zegt heel binnenkort toezending toe aan diegenen, die de index al hebben aangevraagd.

Klaas zegt een woord van dank aan de heer v.d. Zwaan, voor het vele werk dat hij er aan heeft gehad.

Emmy Disselkoen vraagt welke contacten er worden onderhouden.

Rob deelt mee, dat er zeer goede contacten zijn met de VWG's in Eemland, Amsterdam e.a. en dat er twee keer per jaar overleg is met alle werkgroepen in Noord-Holland. Ook zijn we lid van de Belgische Vogelbescherming, die een uitstekend blad uitgeeft. Met de Nederlandse Vogelbescherming hebben we een ruilabonnement.

Theo van Wittmarschen vraagt naar de bibliotheek, en krijgt ten antwoord dat die in de zaal van de Scholengemeenschap is ondergebracht en dat de leden daar boeken en tijdschriften uit kunnen lenen via Adri Vermeule.

Jacques Handele wil graag weten welke acties er dit jaar zijn ondernomen om het rapen van kievitseieren tegen te gaan.

Rob meldt dat er gewerkt is met krante-artikelen, en brieven aan poeliers en delicatessenzaken met het verzoek niet in de eieren te handelen. Dit vooruitlopend op het officiële verbod, dat volgend jaar van kracht wordt. Ook is aan de boeren gevraagd om geen toestemming te verlenen voor het betreden van het land.

Mocht iemand desondanks eierrapers aan het werk zien, dan wil Rob zelf gewaarschuwd worden, zodat hij er achterheen kan gaan. Ook kun je zelf met de boer gaan praten.

8. Om 9.00 uur sluit Klaas de vergadering.

Namens het bestuur

Co Rotermundt

De een zijn dood, de ander zijn dood

Toen ik op 22 maart j.l. met de trein van Hilversum naar Utrecht reed, zag ik, vlak voordat we het station binnen zouden gaan, een grote dode vogel naast het spoor liggen. In dat ene moment dat ik het zag liggen, dacht ik met een Buizerd te maken te hebben.

De volgende dag ben ik met hulp van spoorwegpersoneel het beest gaan bekijken, en het bleek inderdaad een Buizerd te zijn. De vogel was waarschijnlijk al een tijd dood (ca. een week), zodat prepareren uitgesloten was. Toch besloot ik hem mee te nemen, om thuis rustig te kunnen bekijken.

De doodsoorzaak zal vermoedelijk een treinbotsing geweest zijn, gezien de fractures aan beide vleugels, de afgerukte ene poot, de verbrijzelde andere en enkele gebroken ribben.

Ook wilde ik weten wat zijn (of haar, maar dat ben ik vergeten te verifieëren) galgemaal was geweest. Zodoende werd een maagonderzoek noodzakelijk.

In de slokdarm (eigenlijk in de krop) vond ik al enkele botjes en een voetje met vijf teentjes. De maag zelf leverde een bol zwart haar, enkele botjes, een onderkaak en een vrij gave voorpoot van een Mol op. Hoewel niet ongewoon, was het voor mij toch leuk om te ontdekken dat hij/zij juist deze prooi had gegeten.

Daar sommige onderdelen nog vrijwel onverteerd waren (dag-roofvogels hebben een sterk maagzuur), kon het gelukkige treffen van een prooidier, wel eens de ongelukkige dood van de Buizerd hebben betekend.

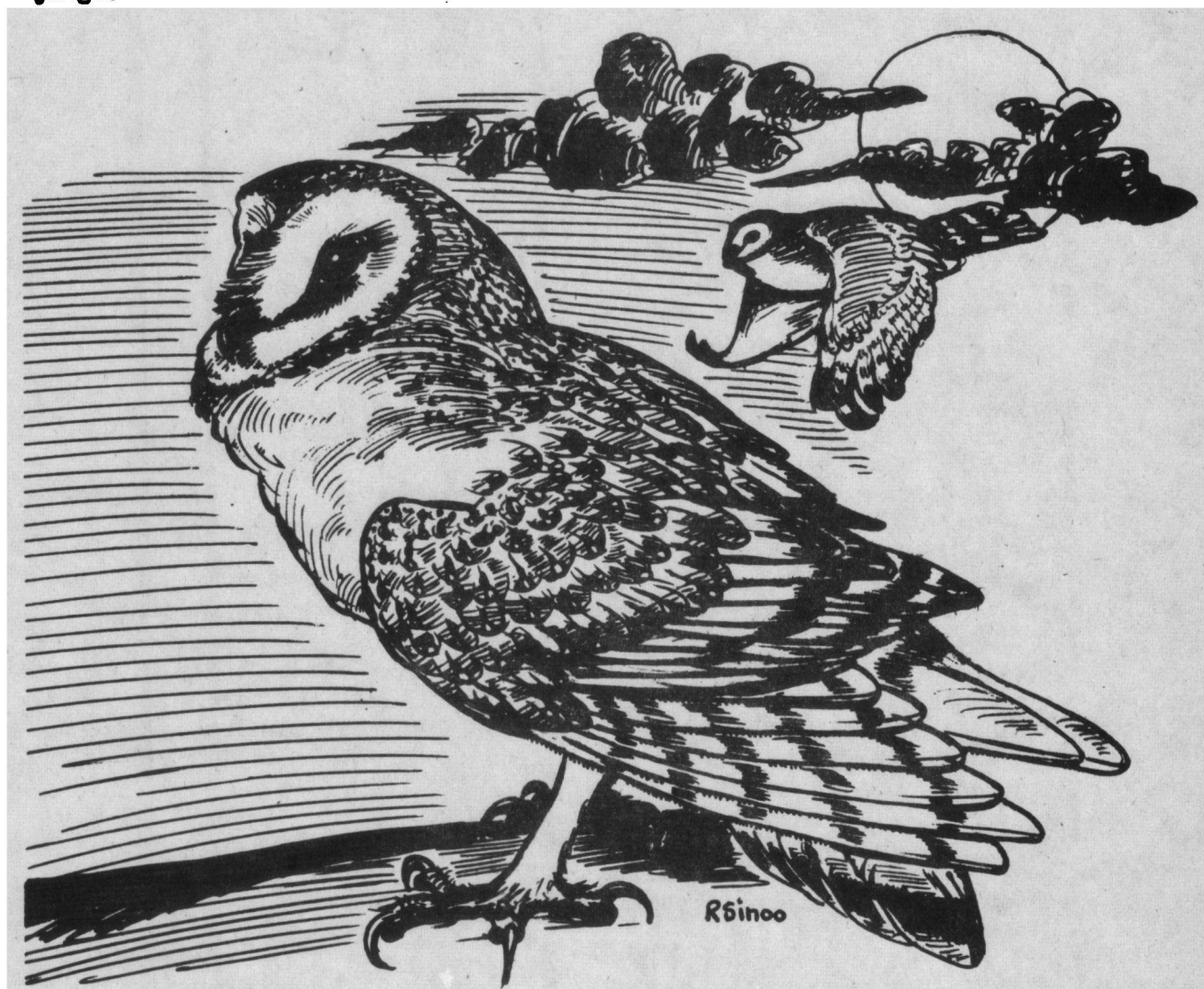
Karel Mauer

DE KERKUIL

Van de vele duizenden soorten vogels, die er op de hele aarde zijn, zijn verreweg de meesten dagdieren. Ook verreweg de meeste roofvogels jagen alleen bij daglicht en slapen 's nachts. De uilen vormen hierop evenwel een grote uitzondering. Ook al zijn sommigen van hen soms wel in de schemering te zien, toch is de nacht hun eigenlijke jachtijd, en ze zijn dan ook helemaal voor het nachtleven toegerust, zowel wat betreft hun zintuigen als ook hun overige lichaamsbouw. Alleen als het buiten pikdonker is, moeten ook de uilen thuisblijven. Voor zulke tijden bewaren ze dan ook altijd iets van hun buit als voorraad.

Hun vlucht is volkomen geruisloos. Het komt voor dat een uil over zijn prooi heenvliegt, maar zich dan plotseling weer omkeert en de prooi zijn naaldscherpe, gekromde klauwen in het lichaam slaat. Dan is er geen ontkomen meer mogelijk. Uilenvleugels zijn verhoudingsgewijze kort, breed en afgerond. Ook bij de snelste vlucht maken ze geen geruis, omdat ze aan de randen uiterst fijn gerafeld zijn. Als een schaduw vliegt de uil over de nachtelijke aarde.

De Kerkuil zou men een levendige, vriendelijke vogel kunnen noemen, in vergelijking met vele andere uilensoorten. Hij is niet mensenschuw, en nestelt dan ook heel graag in menselijke behuizingen, zoals stallen, schuren, oude burchten, kerktorens enz. In menig opzicht lijkt hij meer op een huisdier dan op een wilde vogel, en hij kan dan ook uitstekend overweg met katten, waarmee hij samen op de muizen jaagt.

Het donkerbruin gekleurde oog is eigenlijk verhoudingsgewijze erg klein. Maar dat uilen overdag niets zouden zien, is een grote vergissing, want als ze worden opgeschrikt, vliegen ze behendig en zonder ergens tegenaan te stoten zelfs door dicht struikgewas heen om een andere schuilplaats te zoeken. Karakteristiek voor uilen is ook, dat beide ogen naar voren zijn gericht. Daarom lijken ze ook zoveel op een mens. Andere vogels hebben, zoals bekend, de ogen aan weerskanten van de kop, elk naar een andere kant gericht.

Het stemgeluid van de Kerkuil bestaat uit een afschuwelijk, hees gekrijs en men zegt wel, dat er geen lelijker vogelgeluid bestaat dan dat van de Kerkuil.

Van het karakter van deze vogelsoort zegt dit echter nog niets, want degenen die de Kerkuil van nabij kennen, noemen hem zelfs goedmoedig, wat dan natuurlijk wel betekent: voor het doen van een uil goedmoedig. De vele muizen, die hij per dag eet - kerkuilen in gevangenschap verorberen er wel vijftien in één enkele nacht - zullen vast en zeker een heel andere mening zijn toegedaan.

Als we van de Kerkuil zeggen dat hij een levendige, lichte vogel is, dan bedoelen we daarmee tegelijk ook zijn verenkleed. Wanneer hij 's nachts somtijds vlak langs ons heen vliegt, zien we daar natuurlijk niets van. Je ziet dan hooguit, hoe de houding van zijn lichaam de indruk maakt alsof hij in de lucht licht, en hoe de grote kop de sluier draagt. Omdat hij zelf zo volkomen geluidloos vliegt, ontgaat hem beneden op de grond niet het allergeeringste geritsel. Naast het scherpe, het nachtelijk duister doordringende oog, hebben de uilen ook een bijzonder fijn gehoor. De grote ooringang ligt onder de fijne veren van de gezichtssluier verborgen. Eigenlijk zou je de sluier van de uilen, die in een grote boog om de ogen ligt, als reusachtige oorschelpen kunnen beschouwen. Dan pas begrijp je de werking van het uilengezicht echt goed. De uilen zijn vaak met katten vergeleken in verband met hun fijne gehoor. Het geritsel van een muis kan ze al uit de slaap wekken. Onder de veren van hun kop verborgen hebben ze zelfs nog een naar achter geopende, vliezige oorschelp. Daardoor horen ze ook datgene, waar ze al overheen zijn gevlogen en keren dan haastig om, om de buit alsnog te slaan.

De oorpluimpjes, die sommige uilen hebben, en die alleen vanwege hun aanzien oren heten, hebben met het gehoor niets te maken.

Het is moeilijk om het prachtige verenkleed van onze Kerkuil zodanig te beschrijven, dat het volledig tot zijn recht komt. Het bovenlichaam is van achter asgrauw, de nek is roodachtig geel; de onderzijde is versierd met vele witte en zwarte spikkels. Maar het allermooiste is de witachtige sluier van het gezicht, die de vorm heeft van een groot, licht hart. Vanuit het midden van de kop welft zich de boog naar beide kanten en komt eerst onder de haakvormige snavel weer bij elkaar. Bovendien is de sluier dan nog door een donkere rand omgeven. De ogen liggen in grote, schuinstaande donkere vlekken. Het geheel lijkt op een gezicht, of sterker nog, op een masker. Waarlijk koddig wordt de uitdrukking ervan, als de Kerkuil muizen verslindt en daarbij de gekste gezichten weet te trekken.

De nestbouw van de uil is al niet veel beter dan die van andere uilensoorten. Uilen zijn geen kunstzinnige bouwmeesters of iets van dien aard. Hij zoekt als nestplaats een donker plekje, met een toegang die niet al te gemakkelijk te vinden is. Het komt wel voor dat ze zich in een duiventil nestelen en daar hun jongen uitbroeden, zonder dat er de geringste onenigheid ontstaat, wanneer overdag de duiven en 's nachts de uilen uit- en invliegen.

De Kerkuil legt zes tot negen ovale, effen witte, doffe eieren. Vaak worden ze, zonder veel plichtplegingen, doodgewoon op de dakbalken gelegd. De jongen, die uit de eieren komen, kunnen dan rondhuppen, waar ze maar willen, tot ze eindelijk kunnen vliegen. Niemand ziet ze, en de toegang is moeilijk te vinden. Zelfs de oude vogels moeten zich soms met moeite door de ingang wringen.

Men heeft de uilen wel eens vergeleken met de papegaaien. Als je ze ziet klimmen en klauteren, (uilen hebben net als spechten keertenen; ze kunnen de buitenste van hun drie tenen naar achteren slaan en daar voortreffelijk mee klimmen), en je kijkt naar de kromme snavel, dan lijkt de vergelijking ook wel juist. Maar papegaaien zijn dagvogels, de uilen daarentegen nachtvogels, en daarom zien de uilen er dan ook niet zo kakelbont uit als papegaaien, maar meer onopvallend als boomschors of stenen. De Kerkuilen vormen hierop beslist een uitzondering. Alleen al omdat ze er zo mooi uitzien, gaat mijn voorliefde naar ze uit!

Overgenomen uit diverse publikaties.

Co Rotermundt

Beknopt verslag Goudplevieren, Wulpen en Kemphanentelling op 25/26 november 1978 in Noord-Holland

Voor het derde achtereenvolgende jaar werd in de derde decade van november een telling gehouden van de Goudplevieren, in Noord-Holland. Tijdens voorgaande tellingen waren al gunstige ervaringen opgedaan met het tegelijkertijd tellen van de Wulpen en Kemphanen. Daarom werd besloten ook deze steltlopers te inventariseren. Door de prima medewerking van de Vogelwerkgroepen en de vele particulieren werden ook nu weer in principe alle gras- en bouwlandgebieden geïnventariseerd.

Op de beide teldagen was het zicht in het algemeen goed, maar vooral zondag waren de weersomstandigheden slecht door de vele hagel- en sneeuwbuien. De temperatuur daalde van $+ 6^{\circ}$ C. op de 25e naar $+ 3^{\circ}$ C. op de 26e november.

De resultaten

	<u>Goudplevier</u>	<u>Wulp</u>	<u>Kemphaan</u>
A. <u>Texel</u>	12.220	1.836	62
	nov. '77 7.315	(geen	
	nov. '76 11.250	h.v.p.)	
B. <u>Noordelijk poldergebied</u>			
	totaal 11.156	1.066	0
	nov. '77 8.979		
	nov. '76 22.204		

<u>C. Westfriesland</u>	totaal	36.329	657	1
	nov. '77	20.885		
	nov. '76	20.676		
<u>D. Zuidelijk poldergebied</u>	totaal	52.065	5.029	712
	nov. '77	45.178		
	nov. '76	46.895		
<u>E. Haarlem en omgeving</u>	totaal	2.440		
<u>F. Zuiden Amsterdam</u>	totaal	0	478	0
	nov. '77	680		
	nov. '76	2.542		
<u>G. 't Gooi</u>				
- Noordpolder		10	306	0
- Aetsveldse Polder Oost		42	36	0
- Oostermeent		167	21	0
- Overig Gooi		162	33	1
	totaal	381	396	1
	nov. '77	128		
	nov. '76	341		

Totaal Goudplevier nov. '78 114.500, totaal Wulp 9.563, totaal Kempphaan 776.
 nov. '77 78.100
 nov. '76 106.861

Goudplevier

De telling leverde het recordaantal van 114.500 Goudplevieren op. De voorlopige indruk uit de andere provincies is dat ook daar de waargenomen aantallen minstens op het niveau van november '76 liggen.

Wulp

In november '78 zijn 2 à 3 maal zoveel wulpen gezien dan in november '77. Of de grote aantallen wulpen verband houden met een soort "vorstvlucht" is moeilijk aan te geven.

Kemphaan

In totaal werden 776 kempen gezien. Dat is ongeveer hetzelfde aantal als in november '77. Doortrekkende kempen blijken in november vrijwel uitsluitend in de veenweidegebieden voor te komen.

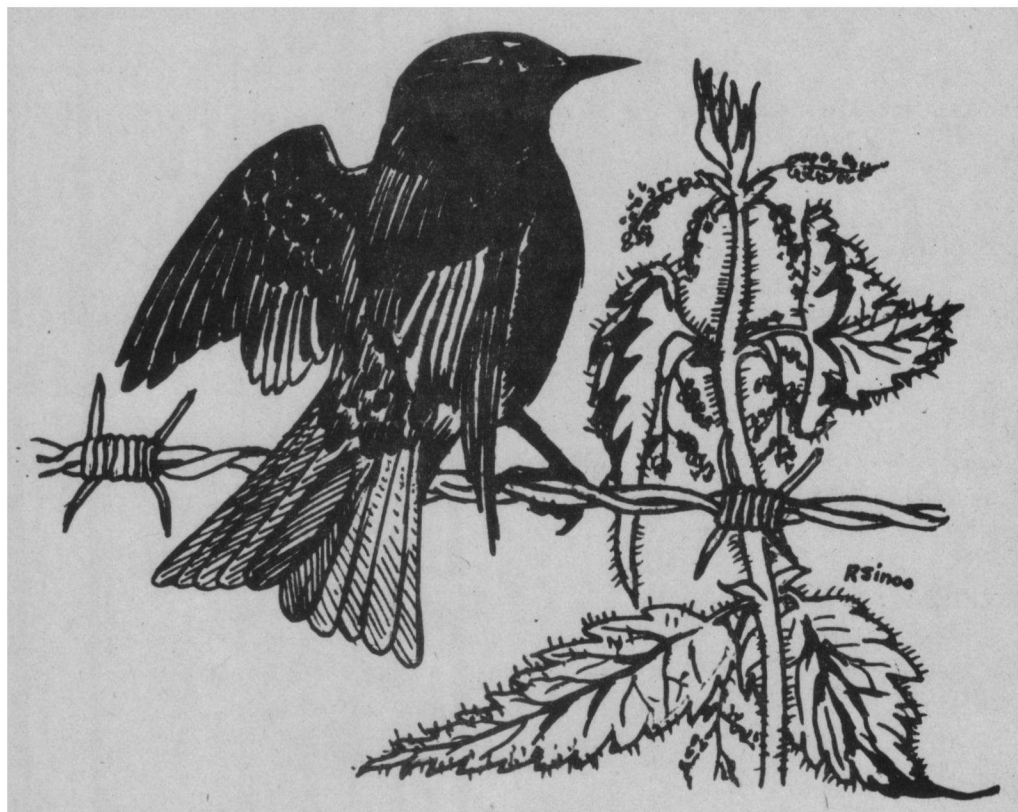
DE ZWARTE ROODSTAART

De lente was net een maand oud toen ik hem voor het eerst zag dit jaar, de Zwarte Roodstaart. Het was op een open terrein aan de rand van de stad waar enkele volkstuintjes liggen en waar als afscheiding wat palen stonden en ook reeds enkele bonenstaken waren geplaatst. Het mannetje met zijn zwarte jas, witte vleugelvlek en voortdurend trillende roestbruine staart was gemakkelijk te determineren. Er werd van paal naar paal gevlogen om op vliegevangermanier te vangen.

De omgeving werd even in de gaten gehouden en spoedig bleek dat hij niet alleen was, maar waarschijnlijk met zijn vrouwtje op trek naar het broedgebied. Het paartje bleef daar die middag hangen, maar de volgende dagen is het niet meer gezien. Waarschijnlijk is het daar een aantrekkelijk terrein om te pleisteren, want ook het vorig jaar in april werden zij er enkele dagen waargenomen.

Het betreffende plekje is wel goed in de gaten gehouden, om na te gaan of het stel zich er had gevestigd. Er waren enkele geschikte mogelijkheden maar deze zijn niet gebruikt.

De Zwarte Roodstaart is een half holenbroeder, een cultuurvolger, die als het landschap verdwijnt onder beton zich geheel aanpast en het op een accoordje gooit met de activiteiten van de mens.

Deze van oorsprong gebergte-vogel heeft zich tot een uitgesproken cultuurvogel ontwikkeld. Hij woont in kunstmatige "rotsen" zoals spoorweg- en fabrieksgebouwen, in aanbouw zijnde flats, boerderijen en afbraakpanden in oude stadsgedeelten.

Aan dit laatste houdt hij zich niet steeds, daar de vorige zomer een paartje is ontdekt in de Kerkstraat in Hilversum, waarbij de man zingende werd gezien op het pand van C en A, maar ook Vroom en Dreesman scheen niet gemeden te worden. Aangezien ze wel plaats trouw zijn, is de kans groot, dat wanneer u dit leest het gezang weer midden in Hilversum kan worden gehoord en de man kan worden gezien.

In Engeland waar deze soort ook niet talrijk is, vestigden ze zich in en na de oorlog in gebombardeerde gebouwen.

Ze houden niet alleen van afbraak, doch nieuwbouw wordt eveneens niet versmaad. Toen de kelders van het NOS complex in aanbouw waren broedde daar een paartje. Verschillende bouwvakkers hebben mij naar een vogel gevraagd die zijn nest in de in aanbouw zijnde huizen had gemaakt. Na omschrijving van de vogel kon het niet missen of het moest een Zwarte Roodstaart zijn.

De eerste maal dat ik met deze soort in aanraking kwam was in 1950 in een bunker in de duinen. In dit stuk beton was aan de binnenkant in een nis het nest gebouwd, het was er nagenoeg donker maar de vogel wist het te vinden.

In onze omgeving komen ze op nog meer plaatsen voor, o.a. bij een opslagplaats van bouwmaterialen aan de haven van Huizen is deze soort reeds jaren achtereen waar te nemen. Ook aan de andere kant van de haven op het industrieterrein heeft hij gebroed, terwijl in de nieuwbouw in deze gemeente ook geregeld Zwarte Roodstaarten worden gehoord en gezien.

De man is door zijn zwarte kleed gemakkelijk te herkennen, bij de vrouwtjes is dit wat moeilijker omdat het verwarring kan geven met de vrouw van de Gekraagde Roodstaart, maar met goed opletten en een vogelgids in de hand komt men er wel uit, ook wat betreft de zang.

Probeer maar eens of u deze zomer deze soort kunt ontdekken.

K. Visser

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE BEPALINGEN VAN DE

V O G E L W E T 1936

Onder het begrip "beschermde vogels" vallen alle vogels, welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, met uitzondering van de tamme duiverassen, de tamme Knobbelzwaan en de in artikel 2 van de JACHTWET genoemde vogels.

Tot de in Europa in het wild levende soorten worden niet alleen gerekend de soorten, welke in Europa broeden, doch ook die in dit werelddeel als trekker, wintergast of dwaalgast gedurende korte of lange tijd verblijven. Vogels, waarvan het broedgebied in Europa maar buiten Nederland ligt, zoals Flamingo, Witte Pelikaan, Zwarte Ibis en Sneeuwuil, genieten dus, als zij ons land bezoeken, of hier worden ingevoerd, de algehele bescherming van de Vogelwet 1936.

Soorten, die als dwaalgast in Europa zijn waargenomen, zoals de Vale Lijster, Jufferkraan en Zwarte Loeuwerik, genieten in Nederland eveneens de bescherming van de Vogelwet.

Dit geldt ook voor het geval exemplaren van deze dwaalgasten uit hun broedgebied in ons land worden geïmporteerd.

Geografische vormen van soorten, welke tot de Europese fauna behoren, zoals b.v. de japanse vorm van de Goudvink en de aziatische ondersoorten van de Putter, zijn eveneens beschermd, omdat deze vormen of ondersoorten tot de soort worden gerekend.

Ex ten, zoals bv Zebravink, Parkiet en Beo worden niet tot de beschermde vogels gerekend, ook niet als zij uit gevangenschap hier te lande zijn ontsnapt en zich enige tijd in het wild in leven weten te houden.

Kruisingen van tropische vogels en beschermde vogels alsmede tussen beschermde soorten onderling vallen buiten het begrip beschermde vogels.

Tot de vogels genoemd in artikel 2 van de Jachtwet (het z.g. wild) behoren de volgende soorten:

klein wild: Fazanten, Korhoenders, Patrijzen, Houtsnippen.
waterwild : alle soorten ganzen en eenden, Goudplevieren, Watersnippen, Poelsnippen, Bokjes, Meerkoeten.
overig wild: Houtduiven, Zwarte en Bonte Kraaien, Roeken, Kauwen, Vlaamse Gaaien, Eksters.

Aangezien thans ook de wetenschappelijke (latijnse) namen van de vogels, welke tot het z.g. wild behoren, in de Jachtwet zijn vermeld, kan er geen misverstand meer bestaan over de status van bv. de Kleine Goudplevier en de Rode Patrijs.

Onder "alle soorten ganzen en eenden" dienen te worden verstaan alle soorten van de familie der ANATIDAE, welke in Nederland in het wild voorkomen.

In het belang van de vogelstand of ter voorkoming van schade aan de land-, tuin- of bosbouw, aan de jacht of aan de visserij, kunnen vogels, welke in beginsel beschermd zijn, buiten de bescherming van de Vogelwet worden geplaatst. De aanwijzing van de desbetreffende soorten heeft plaatsgehad bij de artikelen 2 en 3 van het Vogelbesluit 1937.

onvoorwaardelijk (dus voor onbepaalde tijd en voor het gehele Rijk) onbeschermd is: de HUISMUS.

voorwaardelijk (dus gedurende een nader te bepalen tijdvak) onbeschermd zijn: Aalscholver, Blauwe Reiger, Sperwer, Slechtvalk, Grote Mantelmeeuw, Zilvermeeuw, Kokmeeuw en Spreeuw.

Indien voor een of meer van de voorwaardelijk onbeschermden soorten geen tijdvak is vastgesteld, waarin zij onbeschermd zijn, hetgeen sinds vele jaren het geval is met de Aalscholver, Blauwe Reiger, Sperwer en Slechtvalk, dan zijn deze soorten uiteraard volledig beschermd.

Onder "VOGELS" worden mede verstaan: lichamen van dode vogels al dan niet geprepareerd en huiden en delen van huiden van vogels al dan niet geprepareerd. Hieronder vallen dus ondermeer een opgezette vogel, een al dan niet geprepareerde huid van een vogel (ongeacht of deze haar natuurlijke kleuren heeft behouden) of een gedeelte daarvan bv. een vleugel of een kop. Losse veren zijn geen delen van huiden, evenmin als skeletten of schedels. Deze vallen dus buiten het begrip "vogels".

Onder "eieren" worden mede verstaan: ledige schalen van eieren, waaruit de inhoud is verwijderd door een of meer geringe openingen. Naast het volle ei vallen dus ook de uitgeblazen eieren onder dit begrip.

Ten aanzien van beschermde vogels is het verrichtten van de volgende handelingen verboden:

- a. het doden, vangen, pogen te doden of te vangen, het door giften of beloften aanmoedigen of belonen van het doden of vangen, het onder zich hebben, het te koop aanbieden, het verkopen, het afleveren, het vervoeren, het ten vervoer aanbieden, het invoeren, het doorvoeren en het uitvoeren.
- b. het houden van en deelnemen aan zangwedstrijden en andere wedstrijden, waarbij beschermde vogels zijn betrokken.
- c. het zoeken, rapen of uithalen van hun eieren, het verstoren van hun nesten en het door giften of beloften aanmoedigen of belonen van deze handelingen, het pogen hun eieren te rapen of uit te halen, het pogen hun nesten te verstoren, alsmede het onder zich hebben, het te koop vragen, het kopen, het te koop aanbieden, het verkopen, het afleveren, het vervoeren, het ten vervoer aanbieden, het invoeren, het doorvoeren en het uitvoeren van hun eieren of nesten.

Het voorgaande houdt in, dat behoudens de in de hierna te noemen uitzonderingsgevallen beschermde vogels, alsmede hun eieren en nesten de algehele bescherming van de wet genieten.

Uitzonderingen zijn: de KOOI- en JACHTVOGELS.

Het onder zich hebben (dit met uitzondering van het ten verkoop voorhanden hebben), te koop vragen en kopen van de z.g. kooi- en jachtvogels als bedoeld bij de artikelen 9 en 10 van het Vogelbesluit 1937 is geoorloofd, voor zover deze vogels levend en onverminkt zijn.

Als KOOIVOGEL zijn aangewezen: Merel, Vink, Putter, Sijs, Kneu, Groenling en Geelgors.

Als JACHTVOGEL zijn aangewezen: Havik, Slechtvalk en Klapekster.

Geprepareerde beschermde vogels dienen voorzien te zijn van een metalen merkteken van een z.g. erkende preparateur.

Kievitseieren mogen gedurende het tijdvak van 1 februari tot en met 5 april worden gezocht en geraapt. In de provincie Friesland is dit een week langer toegestaan, dus tot en met 12 april.

Men dient echter grondgebruiker, eigenaar of toestemming (schriftelijk) van de eigenaar te hebben.

Nesten, welke zich bevinden in of tegen gebouwen of op binnenplaatsen, mogen door de gebruikers van die gebouwen of binnenplaatsen, alsmede door hun lasthebbers, worden verstoord.

Voor het vangen, prepareren en houden van beschermde vogels zijn vergunningen verkrijgbaar (bv. voor ringonderzoek, asielhouders e.d.).

Met het opsporen van de feiten, welke bij de Vogelwet 1936 zijn strafbaar gesteld, zijn behalve de bij artikel 141 van het wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren o.m. belast zij, die daartoe door de Minister van CRM zijn aangewezen. Laatstbedoelden zijn de z.g. Controleurs-Vogelwet 1936.

Excursie AMELISWEERD en FORT RHIJNAUWEN op 12 mei 1979

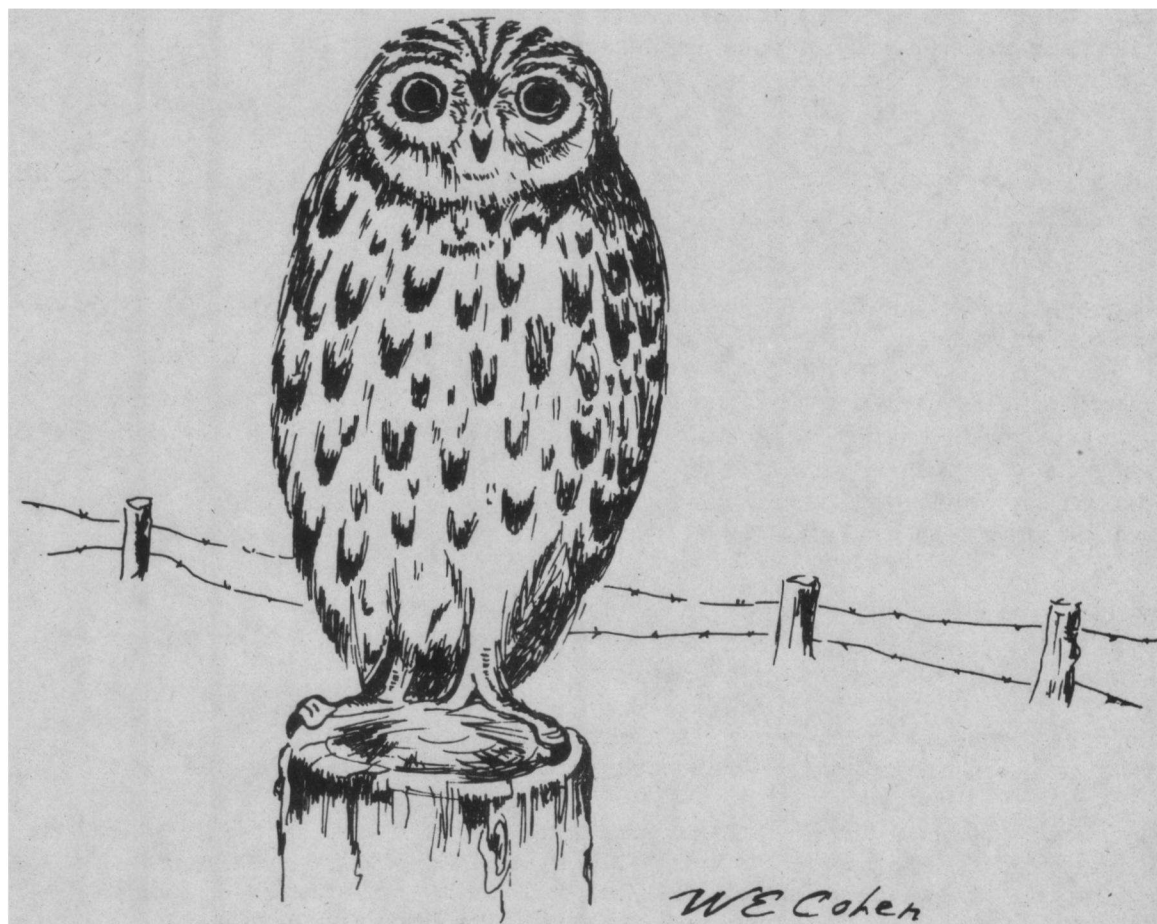
Tezamen met een veertig Utrechtse Vogelwachters waren we rond 6 uur bij Amelisweerd. De temperatuur was zacht maar de zon brak niet door.

Lodewijk Napoleon zorgde met zaden van buitenlandse boomsoorten voor veel import en een markies importeerde de Wijngaardslak, als delicatessen.

Het Fort Rhijnauwen is in vele opzichten indrukwekkend, heeft een drinkwatervoorziening met druipkokers die nog intact zijn. Een fraaie gietijzeren trap-constructie werd bovenin het trappenhuis bekroond met een Houtduivennest, op een I bint.

Geen IJsvogel in de gracht dit jaar, maar een fort met 57 soorten broedvogels en 7 soorten vleermuizen (met een totaal van 87 stuks meen ik) mag er toch zijn. Wij werden geboeid ook in het bos- en poldergebied. Een Roodsaartnest in een muur met de toegang bijna dicht met krantenpapier. Een Glanskop moest onzichtbaar in een boomspleet zijn nest hebben. En het half beloofde Steenuiltje liet zich heel duidelijk zien omdat onze gastheren wisten waar ze moesten kijken. Een geslaagde excursie. Een prachtig werkgebied voor een overigens omvangrijke (600!) club vogelwachters.

Jos de Jonge

Terugmeldingen uit het Gooi X

Deze rubriek is dit maal gewijd aan twee soorten. Van het Waterhoen worden vangsten en terugmeldingen gegeven over de laatste 10 jaar. Van de Kokmeeuw worden de resultaten meegedeeld van de vangsten in de periode maart-juli 1978. De gegevens zijn afkomstig van K. Visser en ondergetekende.

Waterhoen

De Vogelwerkgroep houdt zich al enkele jaren bezig met de winter-verspreiding van deze soort en het leek interessant eens na te gaan wat het ringonderzoek aan deze soort in het Gooi heeft opgeleverd. Sinds 1969 werden 350 Waterhoentjes - voornamelijk in inloopkooien - in het Gooi geringd, waarvan het merendeel door dhr. K. Visser. De vangsten werden voornamelijk gedaan bij de haven van Huizen (198 ex.), 's-Graveland en Kortenhoef (113) en in en bij het Laarder Wasmeer (30).

De vogels werden in de volgende maanden geringd:

maand	-	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	mrt.	april
aantal	-	3	6	24	228	58	25	4	2

In totaal werden tot nu toe 9 vogels teruggemeld waarvan het merendeel in de jaren 1969 - 1974 was geringd (8= 4.3% van 184 geringde ex.):

	<u>nummer</u>	<u>ringdatum</u>	<u>plaats</u>	<u>vinddatum</u>	<u>plaats</u>
a)	4045385	7 dec. 1969	Huizen	13 jan. 1970	Saane-St-Just, <u>Frankrijk</u>
b)	5067440	20 dec. 1973	"	11 jan. 1976	Wernhout (N.B.)
c)	5057253	21 dec. 1971	"	26 feb. 1972	Huizen
d)	5117285	21 dec. 1977	Kortenhoef	9 jan. 1979	Kortenhoef
e)	5057274	12 jan. 1972	Laarder Wasmeer	1 jan. 1978	bij Laarder Wasmeer
f)	5050245	7 feb. 1972	Huizen	28 jan. 1973	Huizen
g)	5057294	26 mrt. 1972	Laarder Wasmeer	4 nov. 1973	Hilversumse Meent
h)	5067424	9 dec. 1973	Huizen	18 mei 1974	Gooimeerdijk, Z.Flevoland
i)	5050242	2 feb. 1972	"	11 aug. 1972	Sleeswijk-Holst. <u>Duitsland</u>
j)	5034956	23 feb. 1970	"	13 apr. 1970	Sjaelland, <u>Denemarken</u>

Wat kunnen we hier nu uit leren. Niet veel, omdat het maar weinig terugmeldingen zijn; hoogstens kan er een theorie aan verbonden worden. De Waterhoentjes die 's winters (d.w.z. december - januari) in 't Gooi vertoeven, zijn hoofdzakelijk broedvogels uit het Gooi zelf. In februari vindt al doortrek plaats van vogels die ten zuiden of ten westen van ons land hebben overwinterd en op weg zijn naar noordelijker broedplaatsen. Dit baseer ik op het feit dat van de 286 exemplaren die in december - januari werden geringd niet één uit noordelijker/oostelijker streken werd teruggemeld maar wel twee (i,j) van de luttelste 25 in februari geringde vogels.

Jammer is dat van de in december - januari geringde exemplaren slechts één in het broedseizoen werd teruggemeld (nog wel door mijzelf gevonden!); dit betrof een verkeersslachtoffer op de Gooimeerdijk van Zuidelijk Flevoland. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat vogels die zich niet verplaatsen minder risico lopen om op onnatuurlijke wijze te verongelukken. Het is "dankzij" deze doodsoorzaken (b.v. door het verkeer, hoogspanningsleidingen, jacht) dat we af en toe een terugmelding krijgen.

Hoe zouden we deze "theorie" verder kunnen onderzoeken. Het beste is waarschijnlijk door meer Waterhoentjes in november, februari en maart te ringen. Als bovenstaand idee juist is, moeten uit deze maanden naar verhouding meer terugmeldingen uit noordelijker/oostelijker streken komen dan uit december/januari.

Een mooie bevestiging van doortrek in november is de volgende waarneming van een Waterhoentje met een Zweedse ring in november:

Stockholm	20 nov. 1976	Malmö, Zuid-Zweden (als le jaars)
9500680	4 nov. 1978	Bussum Zuid (E.O.)

Kokmeeuw

Deze soort wordt behalve in broedkolonies (jongen) vrijwel uitsluitend 's winters geringd. Wie schetst onze verbazing toen vorig jaar bleek dat ze in het voorjaar en de zomer ook in behoorlijke aantallen gevangen kunnen worden.

Het wil vooral goed lukken als hun natuurlijke voedsel (o.a. wormen in weilanden) schaars is: niet alleen 's winters bij koude en sneeuw, maar in het voorjaar en bij droog weer in de zomer. Vermoedelijk speelt ook de behoefte aan voedsel voor de opgroeiende jongen een belangrijke rol.

De vangsten werden gedaan op de rioolwaterzuiveringsinstallaties West en Oost, Hilversum (verder "West" en "Oost" genoemd) door resp. K. Visser en ondergetekende. "West" is gelegen bij de Kerkelanden en "Oost" bij het Laarder Wasmeer.

De vangsten zijn in de volgende tabel weergegeven (dit overzicht betreft alleen de periode maart - juli 1978:

<u>maand:</u>	maart	april	mei	juni	juli	totaal
<u>plaats:</u> West	131	390	143	216	313	1193
Oost	73	237	32	212	113	667
<u>leeftijd</u> ¹⁾ : 1 kj.	-	-	-	3	316	
2 kj.	54	168	46	55	26	
>2 kj.	150	459	129	370	84	

¹⁾ kj. = kalenderjaar; 1 kj. betekent in dit geval: geboren in 1978; 2 kj. geboren in 1977; >2 kj. geboren in 1976 of eerder.

In totaal werden 1860 Kokmeeuwen gevangen; het aandeel van de verschillende leeftijdscategorieën wisselt van maand tot maand. Het aardige van deze vangsten is dat er nogal wat vogels tussen zaten die al een ring droegen: 632 !

Van deze Kokmeeuwen waren er 7 als oude (c.q. vliegvlugge, volgroeide) vogels geringd. Het betroffen ringen uit België (5x), Nederland en Zwitserland. De laatste is opvallend omdat "onze" Kokmeeuwen weinig in Zwitserland komen. Gezien de vangstdatum midden in het broedseizoen, moet het wel een Nederlandse broedvogel betreffen:

Sempach	24 oktober 1970	Oberkirch (Luzern)	<u>Zwitserland</u> (1 kj.)
K 4.478	10 juni 1978	West	

De rest van de geringde exemplaren valt in drie leeftijds-groepen uiteen:

a) jonge vogels in 1978 geboren:

Moskwa	29 mei 1978	Riga, <u>Letland</u>	als nestjong
E 926.554	27 juli 1978	West	

Een "vlotte" meeuw; een terugmelding in augustus sluit hier mooi bij aan:

Mahalu	25 juni 1978	Ikla (Parnu)	<u>Estland</u> als nestjong
U 174.545	2 aug. 1978	West	

b) vogels in hun 2e kalenderjaar (dwz. in 1977 geboren):

Kokmeeuwen van deze leeftijd broeden meestal nog niet; dat doen ze pas een jaar later. Ze hebben dan niet zo'n haast om naar hun broedgebied terug te keren. In april ringen we vogels in hun 2e kalenderjaar uit Rusland en Polen, terwijl geen oudere vogels uit deze streken werden gevangen: die zijn kennelijk al eerder vertrokken:

Gdansk	22 juni 1977	Zolwiniec, <u>Polen</u>	als nestjong
FB 17.845	11 april 1978	West	
Moskwa	11 juni 1977	Engune Meer, <u>Letland</u>	nestjong
E 850.833	17 april 1978	Oost	

(verder nog een Russische vogel waarvan de ringgegevens nog niet binnen zijn en een vogel die in 1977 als nestjong in Ankeveense Plassen was geringd).

c) vogels ouder dan 2e kalenderjaar (vòòr 1977 geboren):

Het merendeel betreft waarschijnlijk broedvogels uit 't Gooi en omgeving; dit is het meest zeker voor de vogels die in mei en juni werden gevangen (= broedseizoen). Van de 1192 Kokmeeuwen in deze leeftijds-klasse droegen er 50 een ring: dat is 4,2 % of te wel één op de 24. Waar werden ze geringd? In de volgende kolonies:

Hilversums Wasmeer	37	Laarder Wasmeer	1
Vinkeveense Plassen	4	Zuidelijk Flevoland	1
Ankeveense	" 2	Botshol (bij Abcoude)	1
Leersumse	" 2	Wormer (Jisperveld)	1
		Nijeberkoop (Friesland)	1

Het is bekend dat Kokmeeuwen meestal terugkeren naar de geboortekolonie, om te gaan broeden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er heel wat Kokmeeuwen die geringd waren in het Hilversums Wasmeer, werden gevangen.

In welke jaren werden ze geringd ? Hieruit kunnen we een idee krijgen van hun leeftijd:

jaar van ringen	1959	'62	'63	'64	'65	'66	'67	'68	'69
leeftijd +	19	16	15	14	13	12	11	10	9
aantal	1	1	1	1	1	4	1	3	3
	1970	'71	'72	'73	'74	'75	'76		
	8	7	6	5	4	3	2		
	2	2	3	6	8	8	5		

De meeste Kokmeeuwen zijn niet ouder dan 15 jaar. Een vogel van bijna 19 jaar in 1959 door J. Taapken in het Hilversums Wasmeer geringd, was echter wel een verrassing. Deze vogel heeft de kolonie dus bijna vanaf het begin meegemaakt ! Dit voorjaar is overigens nog een vogel uit 1959 gevangen dus een vogel van bijna 20 jaar. Mogelijk bereiken wel meer Kokmeeuwen deze leeftijd, maar komen we dat niet aan de weet, doordat ze hun ringen verliezen door slijtage of onleesbaar worden door slijtage.

Merkwaardigerwijs werden Kokmeeuwen van 8 jaar en ouder (geringd vóór 1971) vrijwel alleen op West gevangen. Van de 16 geringde, adulte Kokmeeuwen die op Oost werden teruggevangen waren er slechts twee van 8 jaar (geen enkele ouder dan 8 jaar) maar op West waren dat er 16 van de 34.

De beste verklaring is voornamelijk bezocht wordt door Kokmeeuwen uit het Hilversums en Laarder Wasmeer, die bestaan uit relatief jonge vogels. In het Laarder Wasmeer is weliswaar geen echte kolonie, maar wel verblijven er in het broedseizoen Kokmeeuwen die enige binding met het terrein hebben. De kolonie in het Hilversums Wasmeer is sinds 1975 gedecimeerd (Korhaan 12 (3):66) en het is waarschijnlijk dat de huidige kolonie uit relatief jonge vogels bestaat. De hoofdmacht is waarschijnlijk naar elders vertrokken. Voor de hand liggen de Ankeveense en Loosdrechtse Plassen gezien de recente toename in deze gebieden; de kans dat deze vogels op West worden gevangen is veel groter (dichterbij !) dan op Oost.

Eduard Osieck

De HUISZWALUW als broedvogel in het Gooi, het Vechtplassen-
en Eemgebied

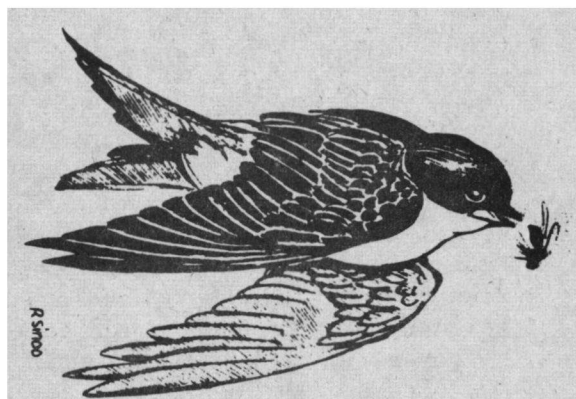
R.G. Moolenbeek & P. Dieperink

INLEIDING: Eén van de weinige vogelsoorten waarvan het aantal broedparen vrij gemakkelijk en relatief nauwkeurig te bepalen is, is de Huiszwaluw. Dat was dan ook één van de redenen waarom in 1978 besloten werd om voor deze zwaluwsoort een telling te organiseren. Een andere reden was dat er weinig bekend was van de aantallen die in ons werkgebied jaarlijks hun bolvormig nest bouwen. Haverschmidt (1942) vermeldt hem als vrij algemene broedvogel doch noemt het Gooi niet in zijn "Faunistisch overzicht van de Nederlandsche broedvogels". Kolonies van meer dan 50 nesten zijn volgens hem zeldzaam.

In 1966 is onder auspiciën van het Kontaktorgaan voor Vogelstudie van de KNNV het eerste gerichte onderzoek naar het voorkomen van de Huiszwaluw in Nederland verricht. In het verslag van Philippona (1967) worden voor het Gooi en Vechtplassengebied geen broedparen vermeld. Langs de Eem zouden op 2 plaatsen (vermoedelijk Eembrugge en Eemdijk) broedplaatsen zijn. Dit was voor de CJN afdeling Hilversum reden om in 1967 het Gooi eens wat beter op Huiszwaluwen te bekijken en Kieckens (1967) geeft als eindresultaat 189 nesten. Hiervan moeten dan nog wel 47 nesten af die buiten ons werkgebied vallen.

Leys (1971) vermeldt voor Midden-Nederland ruim 5000 paar. Voor ons werkgebied worden echter zeer lage dichtheden gegeven. Als gemeenten met de hoogste dichtheid ($1-5\frac{1}{2}$ broedpaar per 100 ha) worden opgegeven: Naarden, Eemnes, Graveland en Nederhorst den Berg. Voor de gemeente Huizen wordt minder dan 0,1 - 0,4 broedpaar per 100 ha opgegeven. Vermoedelijk is hier in hoofdzaak gebruik gemaakt van het verslag van de CJN Hilversum uit 1967. In 1974 verschijnt in "De Levende Natuur" weer een verslag van Philippona over de aantallen en de verspreiding in Nederland. In dit verslag wordt erop gewezen dat het aantal vermeld voor Midden-Nederland door Leys (1971) hoger geschat moet worden en zal liggen tussen de 5800 en 6900 paar. Ook ditmaal worden er uit ons werkgebied nauwelijks belangrijke aantallen Huiszwaluwen gemeld. Grote kolonies (de landelijke norm is meer dan 50 nesten aan één gebouw) zouden er (nog) niet voorkomen.

ALGEMEEN: Voous (1960) toont dat de Huiszwaluw verbreid is over bijna geheel Europa, over grote delen van Klein en West-Azië en Noord-Afrika. De soort is buiten rotsige streken sterk gebonden aan menselijke bewoning. Philippona (1974) schat dat voor Nederland het totaal aantal broedparen ligt tussen de 71.000 en 103.000 (d.i. 2-3 paar per km²). De Huiszwaluw broedt twee soms drie keer per seizoen. De legselgrootte is 4 of 5 eieren. Deze komen na ca. 15 dagen uit en de jongen verlaten na 17 - 21 dagen het nest (Sluiters, 1968). De overwinteringsgebieden liggen in Afrika bezuiden de Sahara tot in Zuid-Afrika. Waar de Nederlandse populatie overwintert is nog steeds niet bekend. Uit Afrika is tot op heden slechts één nederlandse melding bekend nl. uit Algiers (Philippona, 1979).

Dat er jaarlijks in een gebied grote verschillen in het aantal broedparen kunnen voorkomen, toonde Braaksma (zie Leys, 1971) al aan. Ook in 1975 was zo'n daling waarneembaar. Als mogelijke verklaring kan de katastrofale sterfte in de herfst van 1974 in het voorland van de Alpen genoemd worden. Ook Taapken (1974) signaleerde dit al in "Het Vogeljaar". Dergelijke gevallen van grote sterfte tijdens de herfst-trek zijn uit vroeger jaren ook bekend. In 1977 en 1978 was in vele kolonies een duidelijk herstel ingetreden (Philippona, 1979). Dat Huiszwaluwen zich snel op daarvoor geschikte plaatsen (bv. de Nieuwe Flevopolders) kunnen vestigen, schreef Jelle Harder (1978) al in ons Jubileumboek.

METHODE: Het werkgebied werd in een dertigtal telgebieden ingedeeld. Per telgebied inventariseerden één of twee tellers in de maanden juni tot en met september, in een enkel geval werd nog later geteld. Aan gezien Huiszwaluwen doorgaans één nest per jaar bouwen om daarin meerdere broedsels groot te brengen, werden enkel de gevonden nesten geteld en genoteerd met de bijbehorende adressen van het huis of gebouw waaraan de nesten zich bevonden. Indien mogelijk werd nog de wind-richting van het nest genoteerd en werd vermeld of het nest aan een nieuwbouwhuis (na 1955) zat of niet. Meestal werd ook gekeken of het nest bewoond was (in- of uitvliegende vogels, jongen, uitwerpselen oid) doch dit werd niet altijd op het telformulier ingevuld.

BIOTOOP- EN NESTPLAATSKEUZE: Van nature is de Huiszwaluw broedvogel aan kliffen en rotswanden. De aanwezigheid van broedvogels wordt onder meer beïnvloed door de drie volgende factoren:

1. aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel.
2. aanwezigheid van goede nestplaatsen.
3. aanwezigheid van geschikt bouw materiaal voor de nesten.

Wat betreft punt 1. Het voedsel zou voornamelijk bestaan uit kleine vliegende insecten zoals vliegen, muggen, haften e.d. Het is niet aan nemelijk dat dit in ons werkgebied een limiterende faktor zal zijn. Punt 2. De waarde van een gebouw als nestplaats wordt bepaald door de breedte der dakgoten, de hoogte van de goten boven de grond en de aard en kleur van het materiaal waarvan de muren gemaakt zijn. Dakgoten die twee of meer keer breder zijn dan de nestdoorsnede zijn gunstig. Onder schuine dakpunten zijn uitstekende balken van belang als steunen. De muur waartegen gebouwd wordt moet voldoende houvast geven en bestaat uit baksteen of beton, soms uit ander materiaal. De ondergrond moet liefst licht van kleur zijn. Goten lager dan $2\frac{1}{2}$ m van de grond zijn niet aantrekkelijk. Dikwijls zitten de nesten in de nok of tegen de uitstekende balken (gordingen) aan. Er bestaan kunstnesten voor Huiszwaluwen, doch zover wij weten worden die in ons werkgebied niet of nauwelijks (nog) gebruikt. Punt 3. Klei en leem voldoen waarschijnlijk als bouw materiaal het beste. Zand vertoont minder samenhang. Het verdient aanbeveling om na het broedseizoen eens wat meer op de samenstelling van het nestmateriaal te letten. Hierover is nog weinig bekend. De afstand tussen nestbouw materiaal en nestplaats lijkt een sterk limiterende faktor te zijn. De indruk bestaat dat de vogels hun materiaal binnen een straal van enige honderden meters tot minder dan een kilometer bemachtigen (Philippona, 1979).

RESULTATEN VAN DE TELLING IN 1978: De resultaten van deze telling zijn meer dan opmerkelijk. In het hele werkgebied (tussen Amsterdam-Rijnkanaal en Eem) werden meer dan 900 huiszwaluw nesten geteld. Een schatting van ruim 1000 broedparen lijkt verantwoord gezien het feit dat er erg zorgvuldig is geteld en vrijwel alle mogelijke broedplaatsen werden ge-

kontroleerd. Natuurlijk zijn er altijd wel nesten die over het hoofd gezien worden, maar daar staat tegenover dat er soms nesten van het vorige seizoen blijven zitten en dan niet bewoond hoeven te zijn maar wel geteld worden.

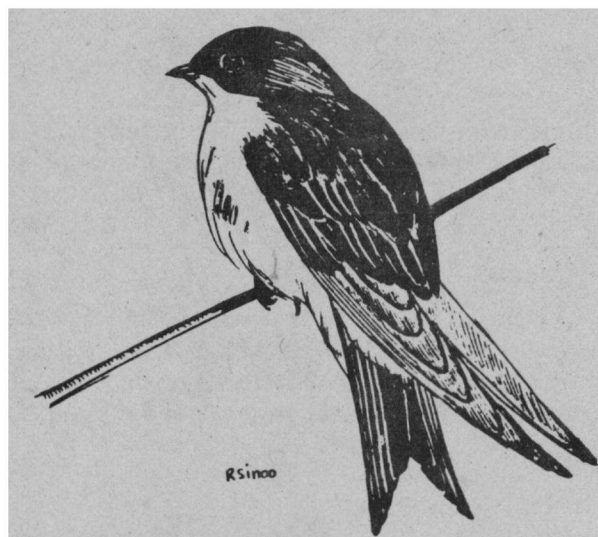
In 1967 werden er ongeveer 140 huiszwaluwnesten in onze omgeving geteld. Het nu gevonden aantal ligt ongeveer 7 tot 8 maal zo hoog hetgeen niet zo vreemd is als men bedenkt dat er toen voor Huizen geen broedgevallen werden opgegeven, terwijl er bij deze telling ruim 220 nesten gevonden zijn. Verder is ons telgebied wat ruimer genomen dan in 1967. Toch mogen we wel stellen dat de telling in 1967 minder diepgaand is uitgevoerd en een vergelijk met de telling van 1978 is daarom niet helemaal zinvol. Het is wel aannemelijk dat de huiszwaluwstand in de laatste 10 jaar in ons werkgebied is vooruitgegaan.

Per gemeente volgen in tabel I het aantal gevonden en geschatte nesten.

TABEL I:

Gemeente/Plaats	aantal getelde nesten in 1978	schatting 1978	telling 1967
Blaricum	46	46	x
Laren	2	2	x
Loenen	54	58	x
Vreeland	13	15	x
Hollandse Rading	10	10	x
Huizen	221	221	x
Naarden	34	34	x
Hilversum	-	-	x
Bussum	17	17	x
Eemnes	40	50	36
Eembrugge	27	27	3
Eemdijk	9	9	18
Weesp	46	65	x
Nightevecht	26	26	x
Nederhorst den Berg	56	60	35
Loosdrecht (+Breukeleveen)	86	110	x
Ankeveen	27	27	19
's-Graveland	81	81	26
Kortenhoef	49	49	5
Nieuwersluis	-	-	x
Muiden/Muiderberg	117	150	x
totaal	961	1057	142

(x = niet geteld; - = geen nesten)

BEHANDELING PER GEMEENTE / PLAATS: (tussen haakjes de teller).

Blaricum: (P.Dieperink) Volledig geteld. Van de 46 nesten waren er 27 aan nieuwbouwhuizen (d.i. na 1960 in dit geval). Het hoogste aantal nesten aan één gebouw bedroeg 4 (Burg. Heerschopsweg). Hier een duidelijke voorkeur voor noord als nestplaatszijde (50%).

Laren: (P.Dieperink) Volledig geteld. Slechts 2 nesten langs de oostkant van het dorp, grenzend aan de Zuidpolder (Eemnes). Voldoende nestgelegenheid doch hier waarschijnlijk afwezig door gebrek aan goed bouw materiaal.

Loenen: (J.P.Seyffert) Volledig geteld. Van de 58 nesten waren er 37 (d.i. 64 %) aan nieuwbouw, gebouwd omstreeks 1965.

Vreeland: (R.G. Moolenbeek) Onvolledig geteld. Minimaal 13 nesten zijn geteld maar zeer waarschijnlijk ligt dit aantal iets hoger. Meest aan oudere huizen en boerderijen. In de nieuwbouwwijk weinig goede potentiële nestgelegenheden. Daar ook geen nesten gevonden.

Hollandse Rading: (W.Loode) Volledig geteld. In het eigenlijke dorp geen nesten. Wel op de Graaf Florisweg 7 nesten en op de Kanaaldijk bij de autosloperij ca. 3 nesten.

Huizen: (W.Cohen & A.Pluister) Volledig geteld. Een onverwacht hoog aantal huiszwaluwnesten nl. 221. In de Havenstraat (nrs 83 en 95) bevinden zich ook de grootste kolonies van ons werkgebied, resp. 84 en 60 nesten. Totaal werden er 155 nesten in de Havenstraat geteld. Slechts een klein deel van de nesten bevindt zich aan nieuwbouw (3 %). Het is echter te verwachten dat met het ouder worden van de nog vrij nieuwe wijken het aantal nesten aldaar nog zal toenemen.

Naarden: (H.W.Reddingius-Schreuder & A.Pluister) Volledig geteld. Totaal ca. 37 nesten. Het aantal nesten in de vesting bedroeg slechts 12. In de oudste nieuwbouwwijk ook maar 2 nesten. Bij de fabrieksgebouwen van de Chemische Fabriek Naarden werden ca. 20 nesten geteld en bij de paardestal te Valkeveen nog 3 nesten.

Hilversum: (J.Harder & H.W. de Soete) Volledig geteld. Geen nesten meer gevonden. In 1970 (Avifauna van Hilversum) werden nog 6 nesten geteld.

Bussum: (F.G.Rijnja) Volledig geteld. Totaal 17 nesten. Aan de Koedijklaan nr. 17 bevindt zich de grootste concentratie nl. 7 nesten. In 1973 aldaar nog 13 nesten geteld (med. F.G.Rijnja).

Eemnes: (O.de Graaff & M.van Houten) Onvolledig geteld. Totaal 40 nesten. De wijk achter de R.K.kerk zou geteld worden door F.Heilmann, tot op heden zijn deze gegevens nog niet ontvangen. Het totaal wordt geschat op 50 nesten. De overige delen van Eemnes (Wakkerendijk en Meentweg) werden volledig geteld. De grootste concentratie (8 nesten) bevond zich aan de Wakkerendijk nr. 188a.

Eembrugge: (A.Vermeule) Volledig geteld. Totaal 27 nesten. De grootste kolonie bevindt zich Eemweg 106 waar 13 nesten geteld werden.

Eemdijk: (A.Vermeule) Volledig geteld. Totaal 10 nesten. Bij een telling op 17 juli werden méér nesten geteld. Waarschijnlijk zijn zij door bewoners verwijderd (med. A.Vermeule).

Nightevecht: (J.W. van Galen- Last) Volledig geteld. Totaal 26 nesten. Het merendeel van de nesten bevindt zich nog in het oude deel van het dorp. Het moet niet uitgesloten worden geacht dat zich in de toekomst in de nieuwbouwwijken Huiszwaluwen gaan vestigen.

Weesp: (J.W. van Galen-Last) Onvolledig geteld. Het deel ten zuiden van de Vecht en ten oosten van de Van Houtenlaan werd volledig geteld. Hier zaten 46 nesten. Het hoogste aantal nesten (6) zit aan een boerderij langs de Utrechtseweg nr. 118. De meeste nesten werden gevonden in de nieuwbouw (na 1955). We hadden gehoopt dat de ACJN Weesp het overige deel van Weesp zou tellen, maar helaas is dat niet gebeurd. Het totaal aantal broedparen wordt geschat op 65.

Nederhorst en Berg: (A.&T.Stoker, W.van der Hijden, A.Vermeule & R.G. Moolenbeek) Volledig geteld. Totaal 60 nesten. Broedden er in 1967 nog 26 paar in de Horstermeer, in 1978 nog slechts 9 paar. Deze achteruitgang is wellicht het gevolg van renovatie van vele oude huizen, waarbij de overstekende dakrand vaak een donkere kleur krijgt. Mogelijk is een deel verhuisd naar de nieuwbouw in Overmeer. Daar werden 27 nesten gevonden (= 45 %). In de Horn- en Kuyerpolder werden 6 nesten geteld (geschat op 10). De grootste kolonie, 5 nesten, bevond zich in Overmeer, Fazantelaan 6.

Loosdrecht: (+ Breukeleveen) (N.J.Dwars) Onvolledig geteld. Totaal 86 nesten. Tot op heden werd het verslag van Nw-Loosdrecht, de nieuwbouwwijk, niet ontvangen. Het is zeker dat daar Huiszwaluwen broeden (med. N.J.Dwars). In Breukeleveen zaten slechts 3 nesten. Het merendeel van de nesten bevindt zich aan de Oud- en NieuwLoosdrechtse dijk. Aan de Horndijk bevonden zich dit jaar geen nesten (med. A.Vermeule). Het hoogste aantal nesten aan één gebouw is 15 (O.Loosdrechtsedijk 100) De totaal schatting bedraagt 110 nesten.

Ankeveen: (J.Hartog, R.G.Moolenbeek & T.Stoker) Volledig geteld. In Stichts Ankeveen 3 nesten (aan oude huizen), Herenweg 8 nesten (aan nieuwbouw) en Hollands Ankeveen 16 nesten. Totaal 27 nesten, waarvan 14 nesten (= 52%) aan nieuwbouwhuizen.

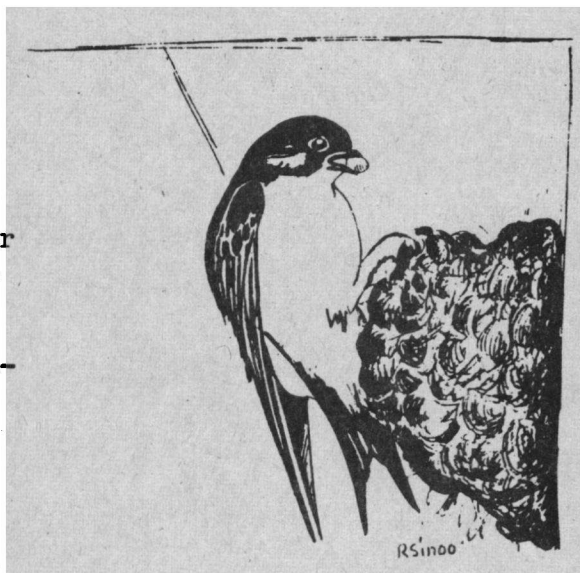
's-Graveland: (F. van Klaveren, H.W. de Soete & T. Stoker) Volledig geteld. Een onverwacht groot aantal nesten, totaal 81. De grootste kolonie bevindt zich aan de Joh.Burgerlaan en telt 19 nesten (nieuwbouwhuis).

Kortenhoef: (F. van Klaveren, T.Stoker & A.Vermeule) Volledig geteld. Totaal 49 nesten. In de nieuwbouwwijk nog maar slechts 4 nesten. De grootste concentratie bevindt zich aan de Emmaweg nr. 71 met 8 nesten.

Nieuwersluis: (H.Seyffert) Volledig geteld. Geen nesten gevonden.

Muiden/Muiderberg: (R.G.Moolenbeek & W. van der Hijden) Onvolledig geteld.

Deze plaatsen zouden geteld worden, doch in augustus bleek dat dit niet gedaan was. Muiden en Muiderberg (de bebouwde kommen) werden vluchtig nog gedaan om een algemene indruk te krijgen. Muiden heeft minimaal 40 nesten, geschat wordt ca. 60. Muiderberg minimaal 20, geschat wordt 30. In de Noordpolder werden 50 nesten geteld, waarvan maar liefst 39 aan 2 huisjes (gemaal oid) langs het IJsselmeer. Aan boerderijen in de Gemeenschapspolder werden 7 nesten geteld. Totaal 117 geteld, geschat 150 nesten.

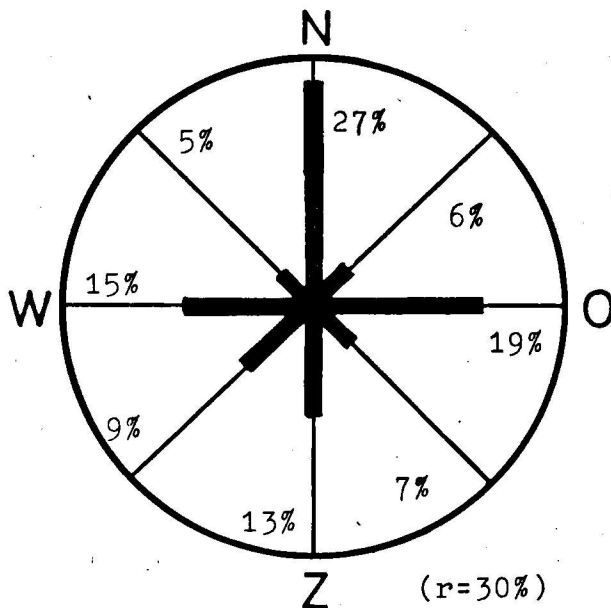

KOLONIES: Het begrip kolonie is diskutabel. Landelijk geldt dat er meer dan 50 nesten aan één gebouw moeten zitten. Dat dit in de praktijk dikwijls moeilijkheden zal opleveren, spreekt voor zich. Voor ons werkgebied rekenen we (gemakshalve) tot een kolonie een gebouw met meer dan 10 nesten. Deze bevonden zich:

Eembrugge	, Eemweg 106	13 nesten
's-Graveland	, Joh.Burgerlaan 27	19 nesten
	, Zuidereinde 552	11 nesten
Huizen	, Havenstraat 83	84 nesten
	, Havenstraat 95	60 nesten
Muiden (Noordpolder)		39 nesten
Naarden	, Chemische fabriek	20 nesten

VOORKEURSRICHTING VAN DE NESTEN: Op het telformulier kon men invullen aan welke kant van het gebouw een nest(en) zich bevond. Van 334 nesten is dit bekend. In de onderstaande grafiek wordt dit weergegeven.

Hieruit blijkt dat Noord en Oost zijden de voorkeur hebben. Het is wenselijk om bij een vervolgtelling de windrichting wat uitgebreider (NO, NW, ZO enz) weer te geven. Dit werd nu slechts door enkele gedaan, hetgeen mogelijk een wat vertekend beeld kan geven.

SAMENVATTING EN KONKLUSIES:

In ons werkgebied werden in 1978 961 nesten geteld, het totaal wordt geschat op 1057 nesten. In de afgelopen 10 à 15 jaar is het aantal paren toegenomen, hetgeen mede veroorzaakt is door de aanwezigheid van broedplaatsen in nieuwbouwwijken. Het eindresultaat is echter geen pleidooi om met nog meer ijver dan voorheen nieuwbouwwijken uit de grond te stampen. Wel verdient het aanbeveling om meer met kunstnesten te experimenteren. Overstekende dakranden die donker geverfd

meer worden lijken niet aantrekkelijk als broedplaats te zijn.

TELLERS GEVRAAGD

Gezien het grote succes van de telling in 1978 willen wij ook in 1979 weer Huiszwaluwen gaan tellen. Wij hopen dat we op de tellers van 1978 kunnen rekenen. Mocht dit niet zo zijn laat het dan svp even weten. Ook zijn er NIEUWE tellers nodig (o.a. voor Weesp, Muiden, Muiderberg). U kunt zich opgeven bij de subgroep Aviauna (Adri Vermeule 035-857492).

TEL MEE////////TEL MEE////////TEL MEE////////TEL MEE////////TEL MEE////////TEL MEE

LITERATUUR:

- HARDER, J. (1978). De Huiszwaluw als broedvogel in Zuidelijk en Oostelijk Flevoland in de periode 1966-1977. VWG Het Gooi. Vogels in het Gooi: 65-80.
- HAVERSCHMIDT, F. (1942). Faunistisch overzicht van de Nederlandsche broedvogels. Leiden.
- KIECKENS, E. (1967). Verslag huiszwaluwen-onderzoek. Mededelingenblad CJN Hilversum "De Spotvogel" nr.4.
- PHILIPPONA, J. (1974). De Huiszwaluw (*Delichon urbica*). Aantallen en verspreiding in Nederland. De Levende Natuur 77: 34-43.
- PHILIPPONA, J. (1979). De Huiszwaluw, bekend en toch onbekend. De Lepelaar 60: 56-58.
- RHEINWALD, G. (1975). The pattern of settling distances in a population of House Martins (*Delichon urbica*). *Ardea* 63: 136-145.
- SLUITERS, J.E. (1968). Prisma vogelboek. Utrecht.
- TAAPKEN, J. (1974). Massale reddingsacties voor gestrande zwaluwen. Het Vogeljaar 22: 939.
- VOGELWERKGROEP HET GOOI E.O. (1970). Avifauna van Hilversum 1970.
- VOOUS, K.H. (1960). Atlas of European Birds. Amsterdam.
-

DE ALMERE-SPOORLIJN, een bedreiging voor het Naardermeer!!!

Ongetwijfeld heeft u de laatste tijd wel eens iets gehoord of gelezen over deze veelbesproken spoorlijn. Wellicht heeft u ook de affiche's met de Lepelaar in de bus gehad. Als het goed is hebben bijna ALLE leden eerst in december en later nog begin juni zo'n affiche gehad. U zult zich afvragen waarom juist u de uitverkorene was voor die affiches. Wel enkel en alleen omdat enige bestuursleden het belangrijk vonden (en vinden) dat de Keverdijkse Polder, een belangrijke bufferzone voor het Naardermeer onaangetast blijft! Voor de demonstratieve fietstocht van 16 december 1978 betaalde onze VWG f250,00 om alle leden zo'n affiche te bezorgen. Deze fietstocht was een succes, maar liefst 700 fietsers trotseerden de koude en vele fietsten om het Naardermeer. Dit was echter niet voldoende om minister Tuynman (eks-bestuurs lid van Vogelbescherming) te overtuigen van het belang dat de regio stelt in deze polder. Hals over kop werd eind mei besloten (mede door inbreng van bestuursleden van de VWG) nogmaals een aktie te organiseren. Weer fietsen en daarna een manifestatie in Weesp. Twee weken lang, iedere avond in de weer om de organisatie te regelen. Ook nu weer moest de kas van de VWG bijspringen (f350,00). Ook nu weer kregen (bijna) alle VWG-ers een affiche om op te hangen. De weersvooruitzichten waren gunstig. De LAATSTE kans om te trachten het dreigende gevaar van tracee A af te wenden. We rekenen op minstens 300 VWG-ers! Wie anders hebben er zoveel belang bij het Naardermeer? Denk maar eens aan die overvolle NM-ekskursies van afgelopen maand! Maar helaas, het pakte anders uit. De 20 leden die we opgebeld hadden om de fietsers te begeleiden waren er. En ja, nog enkele trouwe leden. Was U er ook bij?? Jammer, zullen we dan toch maar lekker gaan zeilen op het Naardermeer of er een leuke vuilnisbelt van maken! Als THIJSSE dat allemaal eens wist dan zou hij

NAARDERMEER
BEDREIGD DOOR
ALMERELIJN & RW6

zaterdag 9 JUNI
FIETSTOCHT NAARDERMEER

dueren om 15.00 uur
MANIFESTATIE
stationsplein, weesp

START: 13.00 WESP, omminght
13.00 MUIDEN/NIJDERGIC, fietstouren
NAARDEN/BUSSUM, torenfiet
HILVERSUM, ontlone brug

(R.M, W.v.H. & T.S.)

ONTVANGEN LITERATUUR

De Fitis, VWG Haarlem, jrg. 15 nr. 1 - Herfsttrek 1978 aan zee - Inventarisatie Heksloot 1978 - Coldrush 5 december 1978 (circa 40.000 Kieviten trokken deze dag naar het zuiden langs de kust)
Idem nr. 2: Inventarisatie 1978 grote Vogelmeer en Spartelmeer in de Kennemerduinen.

De Wulp, VWG Den Haag, jrg. 10 nr. 1

Vanellus, Friese Vogelwacht, jrg. 32 nr. 1 - Wadvogels in de Fries-Groningse kuststrook - De zuiveringsfunctie van de Waddenzee.

De Tjiftjaf, jrg. 24 nr. 1 - VWG - ACJN - Stadstrek van de Kokmeeuw - Broedbiologie vande Bruine Kiekendief - Kraaiachtigen - Inventarisatiemethoden.

De Mourik, VWG, Nijmegen, jrg. 5 nr. 1 - Riviertelling Nov-dec 1978 - Stootvogeltelling dec. 1978-jan. 1979 - Fenologie 1978.

Den Bosch-Rietsangher, VWG Den Bosch, jrg. 6 nr. 50 - De Winterkoning - Zuid-Limburg.

Het Vogeljaar, jrg. 26 nr. 6 - o.a. in Denemarken worden jaarlijks meer een miljoen watervogels geschoten - Slachting onder Aalschovers in Denemarken - Massale sterfte onder stootvogels en Israel - De ooievaar in 1978 in Nederland - Waarnemingen bij Visarenden in 1974 en 1975 op Goeree.

Watervogels, jrg. 3 speciaal nummer met medewerking van RIN: Watervogeltellingen van 1975-1977.

Perketutter, NJN-Hilversum, jrg. 8 nr. 4 - Vervuiling - Mieren.

In de Kijker, W.W. Life Rangers 't Gooi, jrg. 1 nr. 3 - Verslag Reeëntelling 14 jan. - Galapagos eilanden - Konijnenverhaal.

De Vrienden van het Gooi, april '79 informatiebulletin.

Kontaktblad IVN Eemland, jrg. 6 nr. 3 - Excursieverslagen - Klimopwateranonkel - idem nr. 4 't Verdronken land van Saeftinge - idem nr. 5; idem, jrg. 7 nr. 1.

De kleine Ratelaar, I.V.N. Het Gooi, jrg. 1 nr. 1 - Activiteiten - Verslagen Wilde ganzen - Bomen over een Eik - idem nr. 2.

V.W.G. Noordhollands Noorderkwartier, 1978 eerste verslag weide-broedvogelonderzoek.

Vogelwacht Franeker en Omstreken, verslag 1978.

Ver. voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en Omstreken, jaarverslag '77-'78.

postgwo 288944

VOGELWACHT

UTRECHT

prov. vereniging voor vogelstudie en vogelbescherming

betreft: medewerking waterwildtelling
winter 1979.

Utrecht, datum postmerk

Beste Vogelaar,

Deze brief is bedoeld om belangstelling te wekken voor een plan om te komen tot een gemeenschappelijke bundeling van waterwildwaarnemingen, gedaan in Midden-Nederland gedurende de afgelopen strenge winter. Hieronder wil ik het plan in het kort uiteen zetten.

Door de extreme weersomstandigheden in de afgelopen winter zijn er grote aantallen waterwild gesignaleerd in Midden-Nederland. Vele tellers zijn met U actief geweest om voor bepaalde projecten, instanties of verenigingen gegevens te verzamelen. Hierdoor is de kans groot, dat de 'waardevolle' waterwildgegevens versnipperd raken. Dit zou zonde zijn. Daarom is er door de heren W. Loode en F. Alleyn het plan geopperd de waterwildgegevens centraal vast te leggen in de vorm van een verslag of publicatie, dit om wat meer te weten te komen over de functie van M-N. als waterwildgebied.

Het is de bedoeling dat de bijeengebrachte gegevens in de vorm van een verslag/publicatie onder de collectieve naam (b.v. gezamenlijke vogelaars Midden-Nederland) in de openbaarheid gebracht wordt. Het S.O.V.O.N. en de afdeling ecologie van de provinciale Waterstaat hebben hun medewerking aan dit plan reeds toegezegd.

Om dit te verwezelijken zijn alle waarnemingen van waterwild, ganzen en reigers van belang, gedaan in het voormalige gebied van de "Avifauna van Midden Nederland" in de periode september 1978 t/m maart 1979. Gaarne duidelijk vermelden: vogelsoorten, aantallen, datum, plaats en namen van de waarnemers.

We hopen dat U Uw medewerking wilt verlenen aan het welslagen van dit plan. Vanzelfsprekend krijgt U als medewerker de resultaten in de bus t.z.t.

namens de Vogelwacht Utrecht,
T. Morel.

Instuuradres: Camposdreef 69, Utrecht.

Voor vragen of onduidelijkheden telefoon 030-616367

Staatsbosbeheer schendt bewust de vogelwet

SCHOORL — Controleur van de vogelwet C. Laban uit Alkmaar heeft gisteren in de Staatsboswachterij Schoorl een ambtenaar van Staatsbosbeheer op heterdaad betrapt bij het in olie dompelen van eieren van stormmeeuwen. Door op deze wijze het broedsel van deze beschermde vogel te vernietigen wil Staatsbosbeheer uitbreiding van de stormmeeuwkolonie voorkomen. Deze kolonie zou een bedreiging vormen voor de heidevegetatie in de Staatsboswachterij.

Al veel langer gingen geruchten dat Staatsbosbeheer meeuweneieren in olie dompelde. Aan controleurs van de vogelwet was gevraagd daar scherp op te letten. Pas gisteren kon worden geconstateerd dat dit inderdaad gebeurt. Men verwacht dat Staatsbosbeheer al jaren deze methode toepast om uitbreiding van de vrij zeldzame kolonie te voorkomen.

Een woordvoerder van het ministerie van CRM noemt het onbegrijpelijk dat een overheidsinstelling als Staatsbosbeheer bewust de vogelwet overtreedt. Men is er juist blij met uitbreiding van de zeldzame kolonie van stormmeeuwen. Elders in de wereld loopt het aantal stormmeeuwen terug.

Veearts verlost kievit van ei

HALLUM — Een veearts moest er gisteren in het Friese dorpje Hallum aan te pas komen om een kievit van haar eerste ei te verlossen. Iemand trof het dier zeltogend in een weiland aan en bracht het naar een veearts, die de kievit hielp.

Overspoeld

LEEUWARDEN — Duitzenden legfels van weidevogels zijn de afgelopen dagen overspoeld door het overvloedige regenwater, dat vooral in het noorden van ons land is gevallen. Vooral op de buitendijkse gronden langs de Waddenkust zijn veel broedsels van meeuwen en kluten verloren gegaan. Vogelliefhebbers vrezen, dat de klutenstand door deze tegenslag na de strenge winter forse schade zal oplopen.

Vogelwet

SINT MICHELSGESTEL (ANP) — De rijkspolitie heeft in een pand Sint Michelsgestel een groot aantal dode beschermde vogels aangetroffen, waaronder buizerds, ramsuilen, blauwe reigers, boomvalken, torenvalken, spreuwen en meeuwen. Tegen de bewoners is proces-verbaal opgemaakt wegens overtreding van de Vogelwet. Volgens de politie werden de dode dieren in voorraad gehouden om geprepareerd te worden.

Uit

HET PAROOL

mrt-apr.-mei 1979

Winter veroorzaakt vreemd vogelgedrag

LEEUWARDEN — In Friesland komen veel meldingen binnen van afwijkende gedragingen van vogels en van afwijkende eieren. Dit heeft volgens veldornitholoog J. de Jong uit Joure alles te maken met de barre winterse periode.

Een inwoner van Tijnje signaleerde in een weiland een haas die de achtervolging op een grote zwarte kraai had in-

gezet kennelijk uit angst dat het monster haar kroost zou aanvallen. In Franeker werd een geheel witte huismus gezien. In Gerkesklooster is een grutnest aangetroffen met vijf eieren, waarvan er één geheel grijswit was. Normaal zijn grutto-eieren groen met donkere vlekjes. Op het dak van het ziekenhuis Tjongerschans in Heerenveen broedt een scholekster drie eieren waarvan er één geheel wit is in plaats van roomkleurig met donkere vlekjes.

De Jong: „Doordat veel vogels door het barre winterweer geen voedsel met de juiste bouwstoffen hebben kunnen vinden, vertonen ze zowel een vreemd gedrag als een afwijking bij de eieren.

Roofvogelstand

ARNHEM — De roofvogelstand op de Veluwe, enkele jaren geleden nog minimaal, heeft zich in korte tijd zo ver uitgebreid dat kenners zelfs al voorzichtig praten over een dreigende havikenplaag. Er worden nogal eens haviken signaleerd die in en om de kroon domeinen bij Apeldoorn kuikens en krielkippen meepikken. Dat zegt de Commissie Natuurlijk Milieu in Apeldoorn, die ook heeft vastgesteld dat de bijna verdwenen knobbelzwaan weer in redelijke aantallen in de IJssel te zien is.

V E L D W A A R N E M I N G E N

Samengesteld door: Aart Bode

Kuifduiker	1 ex.	25.2	Eembocht bij sluisje	Heise/N.Dwars
Georde Fuut	2 ex.	29.3	Laarder Wasmear	R.P.Sinoo
Dodaars	2 ex.	07.1	Horstermeer-Zuid	Trijnje Stoker
	2 ex.	16.2	idem	idem
	1 ex.	18.2	Vecht Ned.d.Berg	Stoker/Molenbeek/ W.v.d.Hijden
	1 ex.	06.3	Prov.weg A'veen/s-Gr.land	de Jonge/ L.Reddingius
Aalscholver	7 ex.	11.2	Horstermeer op weiland!	T.Stoker/ R.Molenbeek/W.v.d.Hijden/K.Stoker
	1 ex.	16.2	Horstermeer-Zuid	T.Stoker
Roerdomp	1 ex.	03.1	idem	idem
	1 ex.	04.1	Stichts Ankeveense Plas	T.Stoker/ W.vd.Hijden /M.v.Neerijnen
	1 ex.	14.1	Vestinggracht Naarden	L.Reddingius
	1 ex.	10.3	Liep op het ijs!	
	1 ex.	10.3	Zanddijk. Dood exemplaar	R.Walrave
Wilde Zwaan	2 ex.	22.1	Horstermeer in tocht	T.Stoker
	50 ex.	04.2	Zd.Flevoland	Poelstra/ten Brinke
	11 ex.	08.2	Horstermeer-Zuid	T.Stoker
	7 ex.	16.2	idem	idem
	1 ex.	04.3	Loenen a/d Vecht	J.P.Seijffert
Kleine Zwaan	57 ex.	31.3	Eempolder bij pontveer	A.Vermeule
Brandgans	ca. 80 ex.	14.1	Eempolder.	Poelstra/Logtmeyer/ de Graaf/Buhr
	1 ex.	04.2	Horstermeer	Stoker/Molenbeek/Hijden
	ca. 25 ex.	04.2	Meentpolder Naarden.	Poelstra/Brinke
Grauwe Gans	3 ex.	11.2	Nw.Keverdijksepolder	Stoker e.a.
	15 ex.	11.4	Eempolder kust	M.v.Houten
Kolgans	5 ex.	19.1	Horstermeer	T.Stoker
	350 ex.	11.2	Nw.Keverdijksepolder	Stoker e.a.
Kolgans/Rietgans	ca. 3500 ex.	14.1	Eempolders-Nrd.	Poelstra e.a.
Rietgans	4 ex.	07.1	Horstermeer-Zuid	T.Stoker
	95 ex.	19.1	idem	idem
	4 ex.	22.1	idem	idem
	10 ex.	25.1	idem	idem
	12 ex.	04.2	idem	T.Stoker e.a.
	24 ex.	08.2	idem	T.Stoker
	9 ex.	11.2	Broekerpld.	Heintjer/T.Stoker e.a.
	11 ex.	11.2	Nw.Keverdijksepolder	idem
Krakeend	1 mn. + 2 vr.	08.3	Bergse Pad, Ankeveen	F.v.Klaveren
	4 pr.	22.3	Het Hol, Kortenhoef	J.de Jonge
Smient	120 ex.	11.2	Horstermeer-Noord	T.Stoker e.a.
	31 ex.	24.2	Horn- en Kuyerpolder.	J.de Jonge e.a.
	2 mn. + 2 vr.	04.3	Wijde Blik op ijsschots	J.de Jonge
	35 ex.	08.3	Dammerkade, Ankeveen	F.v.Klaveren
	193 ex.	11.3	Weiland t.o.v. Naarderbos	Walrave
	70 ex.	31.3	Eempolder-Noord	A.Vermeule
Zomertaling	1 pr.	31.3	Eempolder-Noord	A.Vermeule
Krooneend	4 mn. + 4 vr.	22.3	Naarderbosvijver	Pluister/Rieken
Toppereend	2 vr.	24.2	Singels Huizermaat	W.Vink
Brilduiker	3 vr.	1.1-28.2	Gooiersgr. Blaricum	P.Dieperink
	2 mn. + 12 vr.	24.2	Vecht Ned.d.Berg	J.de Jonge e.a.
	1 vr.	27.2	Raaissloot Kromme Rade	J.de Jonge
	2 mn. + 1 vr.	01.3	idem	idem
	2 mn. + 2 vr.	11.3	Naarderbos	Miriam Braun + fam.
Middelste Zaagbek	1 vr.	25.1	Horstermeer bij gemaal	T.Stoker
	1 mn. + 1 vr.	18.2	Vecht Ned.d.Berg	T.Stoker e.a.

Grote Zaagbek	1 mn. + 2 vr.	05.1	Horstermeer in tochtsloot.	T. Stoker	
	3 vr.	07.1	idem	idem	
	2 mn. + 2 vr.	10.2	In Vecht bij Loenen	J.P. Seijffert	
	+ 50 ex.	11.2	Spiegel-polder in wak	Stoker e.a.	
	- 12 ex.	18.2	In wak Boezemkanaal	Horstermeer	
				T. Stoker e.a.	
	2 vr.	19.2	Kromme Rade in wak	Karel Mauer	
	2 ex.	24.2	Singels Huizermaat	W. Vink	
	1 ex.	06.3	In Vecht boezemkan.	Overmeer Jonge	
	1 vr.	08.4	Naarderbosplas	M.v. Houten	
Nonnetje	2 mn. + 4 vr.	07.1	Horstermeer Ned.d.Berg	T. Stoker	
	2 vr.	09.1	Boezemkanaal Horst.meer	idem	
	4 vr.	22.1	Gooiersgr. in wak	P. Dieperink	
	1 mn.	11.2	Hilv. Meent	T. Stoker e.a.	
	2 vr.	11.2	Horstermeer	idem	
	15 ex.	11.2	Spiegel-polder Ned.d.Berg	idem	
	3 mn. + 3 vr.	18.2	Meer Uiterdijksepolder ned.Berg	idem	
	2 mn. + 1 vr.	19.2	Kromme Rade in wak	Karel Mauer	
	2 ex.	24.2	Vecht Ned.d.Berg	J. de Jonge e.a.	
	1 vr.	01.3	In sloot Kromme Rade	J. de Jonge	
Buizerd	12 ex.	08.3	Dammerkade Ankeveen	F.v. Klaveren	
	6 ex.	1.1-15.3	Gooi.gracht/Mauvezand	Dieperink	
	Ruigpootbuizerd	1 ex.	15.1-15.3	Gooiersgracht Bl.cum	idem
		1 ex.	16.2	Horstermeer'zuid	T. Stoker
		1 ex.	11.3	Eemnesserweg Blaricum	V. Muller
		10 ex.	1.1-31.3	Overwinterend in Blaricum, vaak midden in dorp te zien	Dieperink
		1 ex.	06.1	Kortenhoef	M. Bouman/G+F Gouverne
		1 ex.	22.1	Horstermeer	T. Stoker
		1 ex.	11.2	Hilv. Meent	T. Stoker e.a.
		1 vr.	24.2	Tuin Stalpaertstr. H'sum.	Stortte zich op spreeuwen
				W.J.R. de Wijs	
1 ex.		27.2-27.3	Bij sportpark H'sum	K. Mauer	
Rode Wouw	1 vr.	08.3	Bergse Pad Ankeveen	F.v. Klaveren	
	1 ex.	01.4	Vennecoolstr. H'sum.	Stortte zich vergeefs op spreeuwen	
				W.J.R. de Wijs	
	1 vr.	07.4	Weiland voor Limiten	Maanen e.a.	
	3 ex.	11.4	Gooiersgr./Oostermeent	Dieperink	
	1 ex.	20.2	Zeeheldenkwartier H'sum.	Ch.M. Steen	
	Blauwe Kiekendief	2 mn + 2 vr.	01.1	Horstermeer'Zuid	K. en J. Stoker
		1 vr.	11.1	Witte Kruislaan H'sum	Dieperink
		1 vr.	25.2	Stalpaertstr. H'sum	W.J.R. de Wijs
		1 mn.	27.2	Kromme Rade/'t Hol	J. de Jonge
1 mn.		28.2	Vreeland bij Vreel.weg	Mauer/Breek	
1 vr.		14.3	Groenhoven Kortenhoef	F.v. Klaveren	
1 ex.		14.3	Bussumse Heide	C. Rosier/Y.S. Vogel	
1 vr.		27.3	Groenhoven Kortenhoef	F.v. Klaveren	
1 mn. + 1 vr.		31.3	Eempolder-Noord	A. Vermeule	
1 mn.		14.4	Westerheide H'sum	idem	
Boomvalk	1 ex.	20.3	Gooiersgr. Blaricum	P. Dieperink	
	Smelleken	1 vr.	10.3	Bij Zanddijk	R. Walrave
Korhoen		2 vr.	01.4	Westerheide rustgebied	R. de Wijs
		4 vr.	14.4	idem	A. Vermeule
Waterral	1 mn. + 2 vr.	18.4	idem baltsend	Houten/v. Wijgerden	
	2 ex.	03.1	Naardermeer/Laegiesk.	Logtmeijer/Buhr	
	1 ex.	06.1	Horstermeer-Zuid	Klaas Stoker	
	1 ex.	07.1	idem	R.G. Molenbeek/T+A. Stoker	

Scholekster	5 ex.	04.3	Wijde Blik op ijs"schots" de Jonge
	+ 90 ex.	07.4	Naarderbos A.Pluister/R.v.Maanen
Goudplevier	15 ex.	28.3	Bovendorp Laren, storm! Dieperink
	1 ex.	31.3	Eempolder-Zuid A.Vermeule
Houtsnip	1 ex.	02.1	Bij Naardermeer Logtmeyer/vd.Water
	1 ex.	03.1	Bij Laegieskamp idem/idem
Wulp	7 ex.	24.2	Bij Fort Ronduit J.deJonge e.a.
	+ 110 ex.	31.3	Eempolder-Noord A.Vermeule
	2 ex.	01.4	Westerheide rustgebied R.de Wijs
	3 ex.	18.4	idem M.v.Houten/R.v.Wijgerden
Regenwulp	1 ex.	19.4	Oostermeent P.Dieperink
Tureluur	1 pr.	18.3	Gooilust-Berest.weg F+E.v.Klaveren
Kemphaan	1 mn.	11.4	Eempolderkust M.v.Houten
Kluut	1 ex.	25.3	Slikveld Holl.Brug A.Pluister
	2 ex.	06.4	Magdaleen Gooimeerkust idem
Visdiefje	12 ex.	16.4	Havendijk Bl.v.Kuff. J+M.v.Houten
Velduil	3 ex.	14.1	Eempolder-Noord S.H.Poelstra e.a.
	1 ex.	18.2	Blijkpolder o.a. T.Stoker
Grote Bonte Specht	1 ex.	winter '78-'79	Vrijwel dagelijks bij boerde- rij fouragerend in kokosnoot Stoker
Kleine Bonte Specht	1 ex.	17.2	Gooilust (tot op 2 mtr) W.Vink
Boonleeuwerik	6 ex.	02.1	Naardermeer (tot op 2 mtr) Blonet/ Logtmeijer/Buhr
Oeverzwaluw	1 ex.	11.4	Bijvanck. Zeer vroeg! P.Dieperink
Klapekster	1 ex.	15.1	Beethovenl. Naarden L.Reddingius
	1 ex.	24.3	Oostermeent boomg.kust P.Dieperink
Notenkraker	1 ex.	14.2	Adm.de Ruyterl. H'sum. Op voorbal- kon bij voerkorf met pinda's. 2e etage van flatgebouw! Ch.M.Steen
Fitis	1 ex.	10.4	Magdaleen/Gooimeerkust A.Pluister
Tjiftjaf	1 pr.	23.3	Dammerkade Ankeveen Oord/Klaveren
	1 ex.	26.3	Gooimeerkust Huizen A.Pluister
	1 ex.	27.3	Kortenhoeft J.de Jonge
Tapuit	1 ex.	3.3	Eempolder-Zuid A.Vermeule
	3 ex.	19.4	Gooiersgr. Bl.cum P.Dieperink
Roodborsttapuit	1 ex.	18.3	Wegenwachtstat. Naarden M.Braun
	1 mn.	19.3	La Provence Westerheide Dieperink
	1 mn.	23.3	Wolfskamer Huizen W.Vink
	1 mn.	14.4	Rustgebied Westerheide A.Vermeule
Zwarte Roodstaart	1 ex.	17.4	Geuzenweg H'sum R.Tabois
	1 ex.	17.4	Corn.Drebbelstr. H'sum idem
Beflijster	1 vr.	11.4	Oostermeent Bl.cum P.Dieperink
	1 mn.	12.4	Gooiersgracht Bl.cum idem
Glanskop	1 ex.	12.3	Gooilust 's-Gravel. J.de Jonge
Matkop	1 ex.	20.3	Lambertskade Kortenhoeft idem
	1 ex.	22.3	Het Hol Kortenhoeft idem
Ringmus	3 ex.	23.2	Kerkelanden H'sum in tuin idem
Goudvink	1 mn.	10.3	Gooilust 's-Gravel. Oord/Klaveren
Appelvink	8 ex.	03.1	Spiegel Bussum Logtmeyer/Buhr
	1 ex.	17.3	Hertenkamp Bussum Rynja/Walrave
Sijs	+ 30 ex.	25.2	Oppad Kortenhoeft J.de Jonge
	+ 30 ex.	28.2	Kromme Rade Kortenhoeft idem
	5 ex.	19.2	Kromme Rade Karel Mauer
Putter	+ 25 ex.	19.2	idem idem
Kruisbek	1 ex.	15.2	In tuin Adm.de Ruyterl. H'sum Steen
Sneeuwgorz	1 mn. + 1 vr.	25.2	Eempolder-Zuidp. te Veld B+N.Dwars

Tot zover dit zéér gevarieerde overzicht. Het is wel wat veel, maar het aanbod was er dan ook naar.

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : vakant
1e sekretaris : R.G. Moolenbeek, A. Voetlaan 14, Ankeveen, tel. 035-62641
2e " : A. van Leyden, Raboes 9, Laren, tel. 02153-86091
Penningmeest. : T. Stoker, Radioweg 1, Ned. den Berg, tel. 02945-1349
postgironr. VWG 2529179

Kontaktpersonen

Avifauna : A.P. Vermeule, Gr. Wichmanstr. 40, H'sum, tel. 035-857492
Eempolder : A. van Leyden
Excursies : L.J. Dwars, Prinsenstraat 15, H'sum
Nestkasten : H.W. de Soete, G.v. Amstelstr. 410, H'sum, tel. 035-10834
Ringonderzoek : E.R. Osieck, Steffenshein 20, Laren, tel. 02153-89720
Vogelkursus : C.C.M. Last, Mr. J.C. Bührmanl. 46, A'veen, tel. 035-62099
Kontr. Vogelwet: D.G. de Witte, St. Annastr. 26, Naarden, tel. 02159-42579
Opg. Excursies: C. de Rooy, Rading 80, Nw. Loosdrecht, tel. 02158-1641 of
A. van Leyden (beiden na 18.00 uur)
Inzenden kopie: W.E. Cohen, Bezaan 8, Huizen, tel. 02152-52128

Inzenden waarnemingskaartjes

A. Bode, Coehoornstraat 64, 1222 RV Hilversum, tel. 035-858401

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G. Moolenbeek
Bussum/Naarden: L. Reddingius, Gr.W. de Oudelaan 22, tel. 02159-42508
Hilversum : A. Bode
Huizen : F. Griffioen, Omroepaan 16, tel. 02152-52958
Laren : O. de Graaf, Steffenshein 13, tel. 02153-83143
Kontributie : f 20,- per jaar, huisgenootlid f 7,50, Vogeljaar f 13,50

INHOUD:

- 63 Redactioneel
- 64 Programma-Bestuursmededelingen-Oproep-Subgroep Nestkasten
- 65-67 Verslag van de Algemene Ledenvergadering
- 67 De een zijn dood, de ander zijn dood
- 68-70 De Kerkuil
- 70-71 Beknopt verslag Goudplevieren, Wulpen en Kemphanentelling enz.
- 72-73 De Zwarte Roodstaart
- 73-75 Beknopt overzicht van de belangrijkste bepalingen Vogelwet 1936
- 76 Excursie Amelisweerd en Fort Rhijnauwen op 12 mei 1979
- 77-80 Terugmeldingen uit het Gooi, X.
- 81-87 De Huiszwaluw als broedvogel in het Gooi, het Vechtplassen-
en Eemgebied
- 87 De Almere-spoorlijn, een bedreiging voor het Naardermeer
- 88 Ontvangen literatuur
- 89 Vogelwacht Utrecht, oproep waterwildtelling 1979
- 90 Uit het Parool (kranteknipsels)
- 91-93 Veldwaarnemingen
- 94 Adressen bestuur- Inhoud

Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie.

Inzenden kopie vóór 15 juli 1979.

INDEX OP AUTEUR VAN DE KORHAAN, JAARGANG 11, samengesteld door W. v.d.Zwaan

- BLOEMHARD, M.H. De eerste belevenissen van een vogelaarster. 2:27, 36-37
BODE, A. Veldwaarnemingen. 1:18-20, 3:55-56, 4:81-82, 5:105-106
BRINKE, H.J. ten. Jaarverslag van de secretaris (1976). 1:6
De speciale aandacht. 2:23
Verslag van de Alg. Vergadering 24 maart 1977. 2:26-27
Jubileumavond. 2:34
COHEN, W.E. Redactioneel. 5:84
DWARS-VAN ACHTERBERGH, L.J. Jaarverslag subgroep Excursies 1976. 1:10-11
GRIFFIOEN, F. Waterhoentelling. 5:103
HARDER, J. Waarnemingen van een Zeearend. 1:14
Het Spanderswoud, park of natuurgebied? 2:29
Korhoenrustgebied (met brief van R.I.N.). 4:63-67
" " II (en reacties). 5:93-96
HARTLIEF, A.C. Jaarverslag subgroep Zuidelijk Flevoland. 1:21
JONKERS, D.A. Resultaten van de roofvogeltelling 1977. 5:97-99
Aantallen van enkele niet roofvogels waargenomen tijdens de roofvogel-
telling 1977. 5:103
KLOMP, E.P. Excursie Eindegooi. 1:13
KOSTELIJK, J.P. Ervaringen van een kursist. 5:88
LEYDEN, A. van Het Vogeljaar (bestuursmededeling). 5:87
LIPS, P.C. Verslag weekeind Terschelling 7-9 okt. 1977. 5:100
MAANEN, R.P.H. van Kijk een Notenkraker. 5:101-102
MOOLENBEEK, R.G. Oproep om gegevens van Ankeveen. 2:38
Waarneming van een Ortolaan in het Gooi) 2:39
Terugmeldingen uit het Gooi)
Veldwaarnemingen uit de oude doos I. 3:54
Een merkwaardige wijze van voedselzoeken van de Spreeuw. 4:62
Hoe kwetsbaar zijn jonge Bergeenden en waar bleven de Sijzen. 4:69-70
Veldwaarnemingen uit de oude doos II. 4:82
Een uitzonderlijk vroeg broedgeval van de Bergeend in het Gooi-Vecht-
plassen gebied. 5:90
OSIECK, E.R. Resultaten nestkasten voor Torenvalken en Ransuilen in de
Flevopolders. 3:49-52
POEL, P. van de. Prismakijkers/VWG Vogelkursus 1977. 4:71-76
POELGEEST, R. van. Jaarverslag Avifauna. 1:9
De voortgang van het Atlasproject in het Gooi. 2:32, 34-35
Soorten inventarisatie. 2:38
Tellingen winterseizoen 1977-78. 4:61
POELSTRA, S.H. Pas op: vogels. 3:47-48
RIEKEN, G.I. Excursie Gooimeerkust. 2:28
Excursie Texel 24 sept. 1977. 5:89-90
ROSIER, C.M.T.I. Excursie Noord-Brabant) 4:62
Acht Beflijsters)
Zomaar zwerven in Juni. 4:70
Nachtexcursie Grote Rivieren 10/11 juni 1977. 4:77-78
SCHUURMAN, J. (& I.W. v.Woersem) Inventarisatie De Limieten. 1976) 1:14-15
Nestkastjes ophangen is erg nuttig)
SOETE, H.W. de Herfstflora 1977. 5:96
Jaarverslag 1976 van de subgroep Nestkasten. 1:9
VELDEN, H.C.T. van der. Al vogelend de zomer door. 4:68-69
VERWEY, L.J. Verslag vogelexcursie Schiermonnikoog. 3:53
VISSER, K. Thuis vogels kijken. 5:91-92
WIJS-TABOIS, M.A.F.H. de Resultaten noodsschool 1976. 1:22
WOERSEM, I.W. van De Gooise Vogelwerkgroep. 1:12
ZWAARD, W. van der. Excursie naar Zeeland 22-1-77. 1:16